

ROSTLINY A STRES

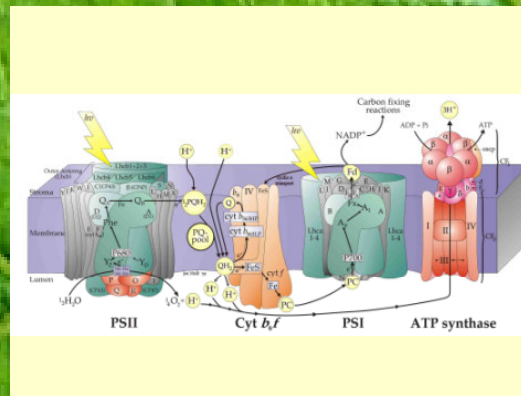
Martina Špundová
Katedra experimentální fyziky
PřF UP Olomouc

OBSAH PŘEDNÁŠKY

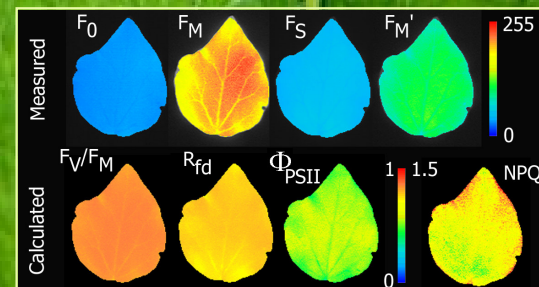
rostlina
stres

fotosyntéza

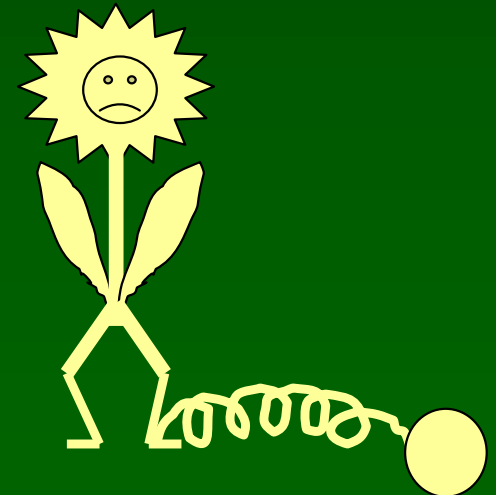
chlorofylová
fluorescence

ROSTLINA

- fotoautotrofní organismus
(= primární producent)
- „kolektor“ solární energie
- nepohyblivost

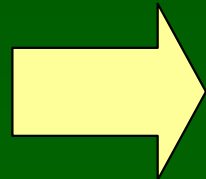
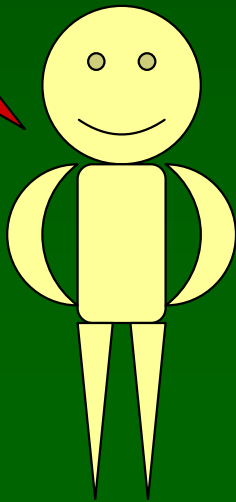
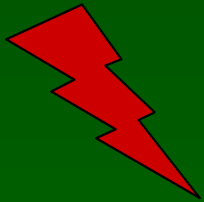

STRES

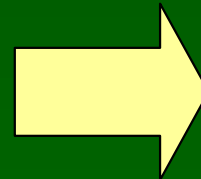
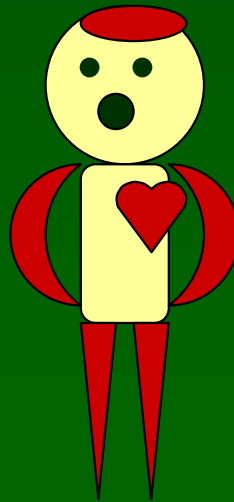
= reakce na působení stresových faktorů

STRES U ČLOVĚKA

stresový faktor

poplach

- vyplavení hormonů do krve
- zrychlení tepu, dýchání
- zvýšení krevního tlaku
- nárůst obsahu cukru v krvi
- prokrvení mozku a svalů

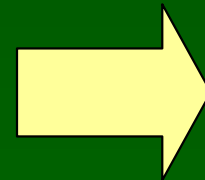
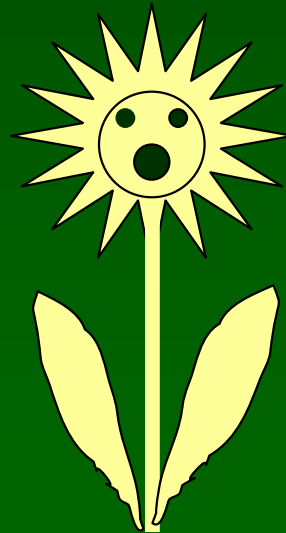
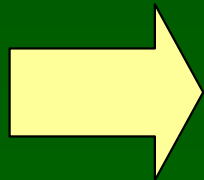
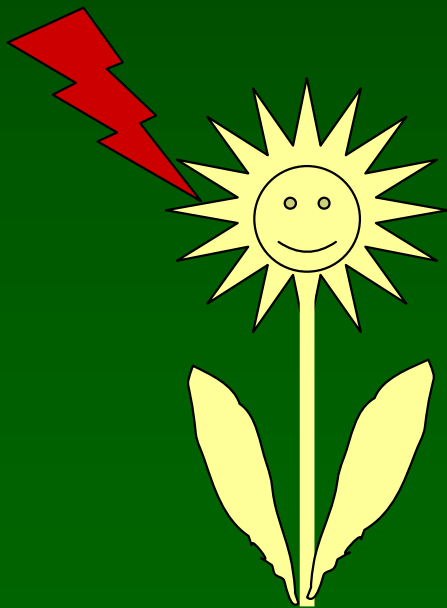
útok nebo útěk

STRES U ROSTLINY

- syntéza signálních molekul (fyttohormony)
- syntéza stresových proteinů
- tvorba reaktivních forem kyslíku

stresový faktor

poplach

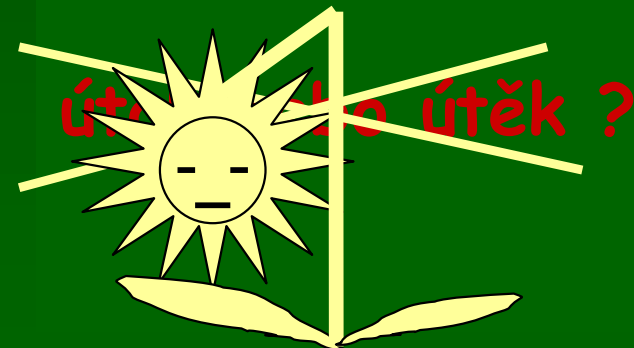
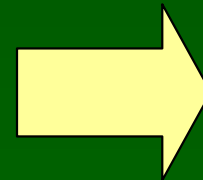
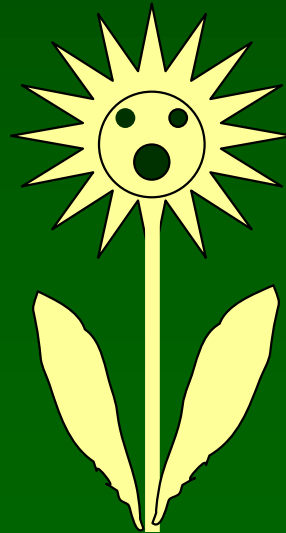
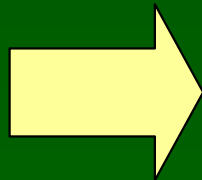
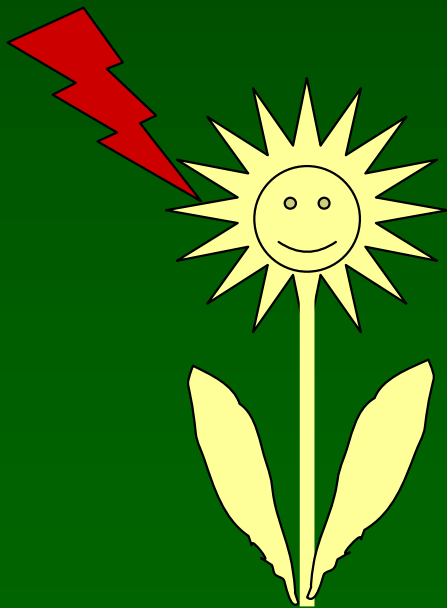
útlak nebo útek ?

STRES U ROSTLINY

- syntéza signálních molekul (fyttohormony)
- syntéza stresových proteinů
- tvorba reaktivních forem kyslíku

stresový faktor

poplach

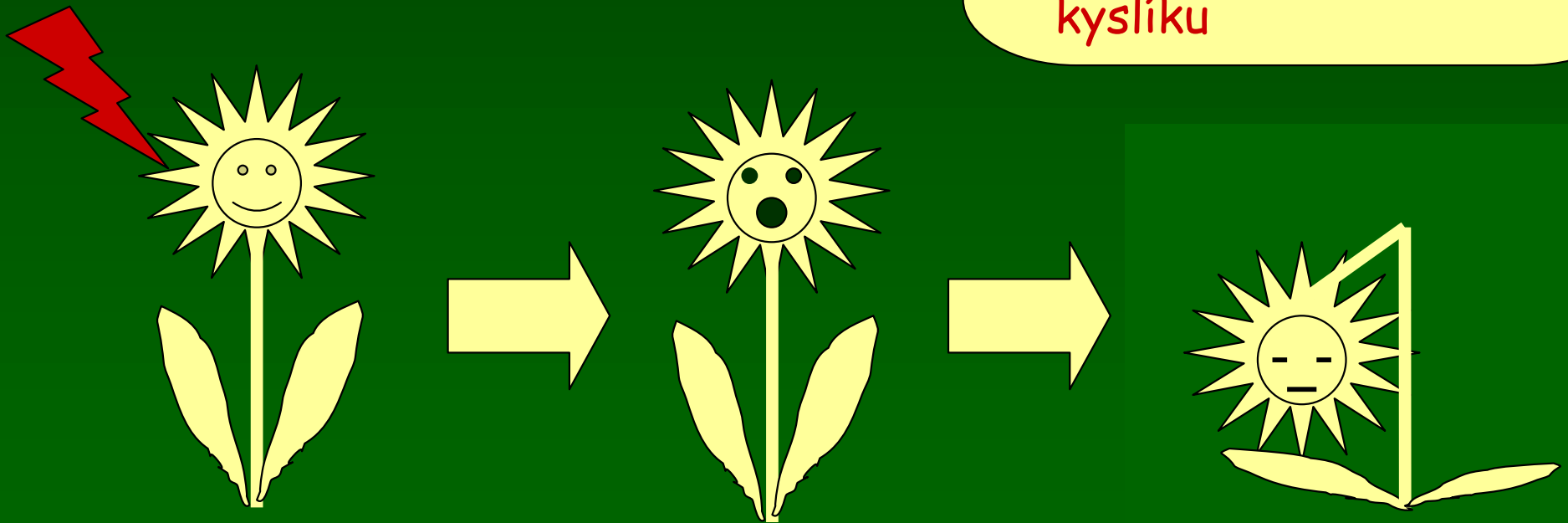

STRES U ROSTLINY

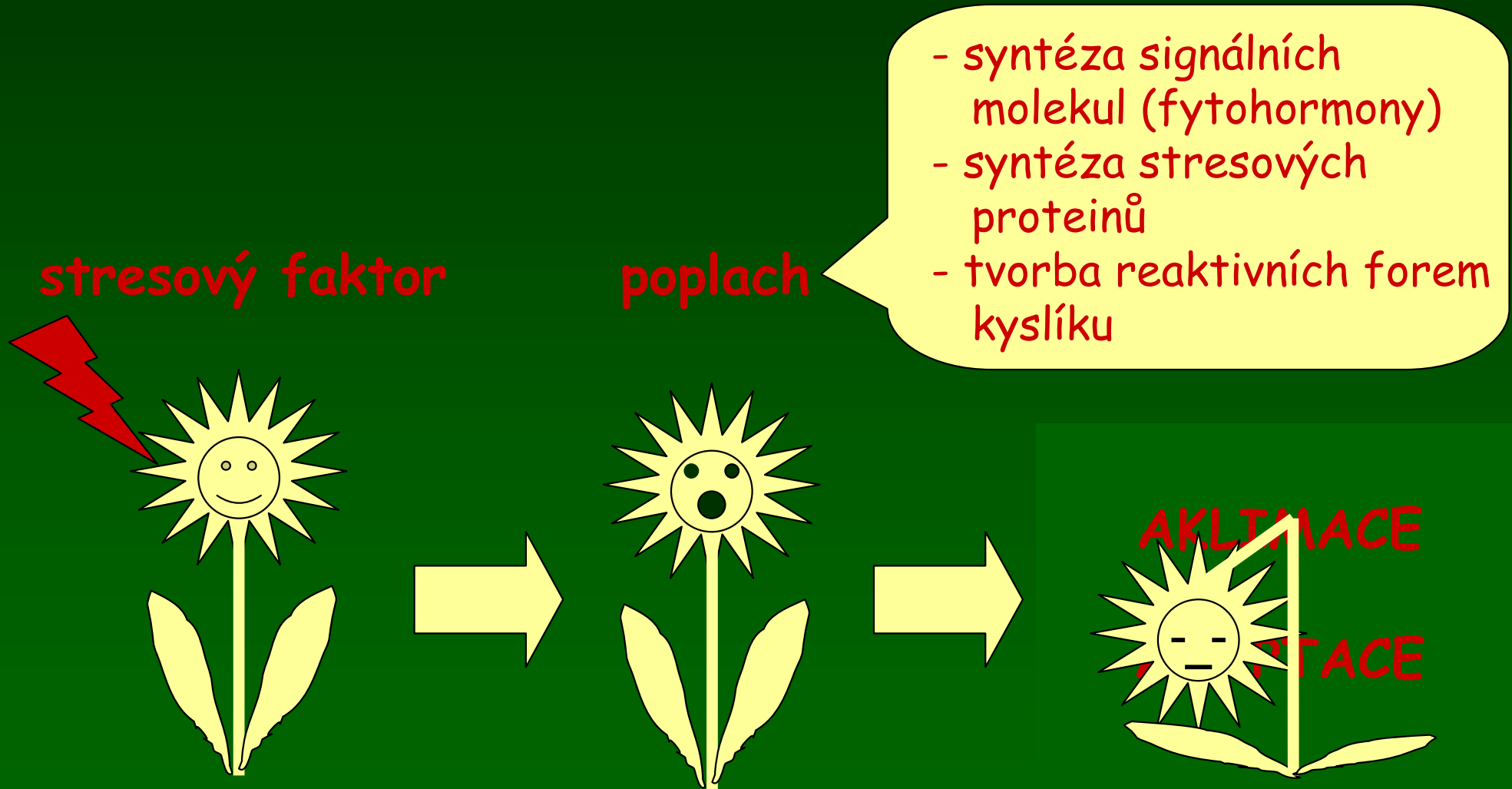
- syntéza signálních molekul (fytormony)
- syntéza stresových proteinů
- tvorba reaktivních forem kyslíku

stresový faktor

poplach

STRES U ROSTLINY

AKLIMACE

= OTUŽOVÁNÍ

= morfologické a/nebo
fyziologické
přizpůsobení
individuální rostliny

ADAPTACE

= EVOLUČNÍ ZMĚNY

= genetické změny
v populaci vedoucí
k morfologické a/nebo
fyziologické
kompenzaci stresu

zvýšení odolnosti
vůči působení
stresového faktoru

AKLIMACE

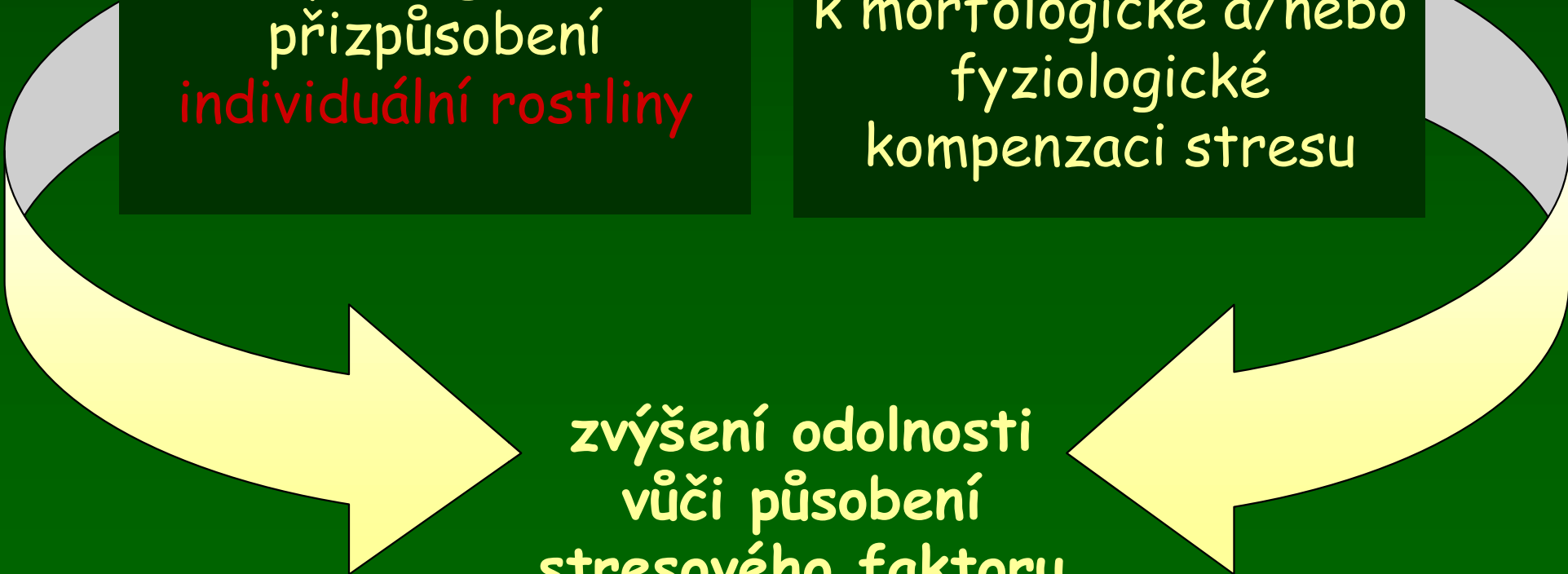
= OTUŽOVÁNÍ

= morfologické a/nebo
fyziologické
přizpůsobení
individuální rostliny

ADAPTACE

= EVOLUČNÍ ZMĚNY

= genetické změny
v populaci vedoucí
k morfologické a/nebo
fyziologické
kompenzaci stresu

zvýšení odolnosti
vůči působení
stresového faktoru

STRESOVÉ FAKTORY

ABIOTICKÉ

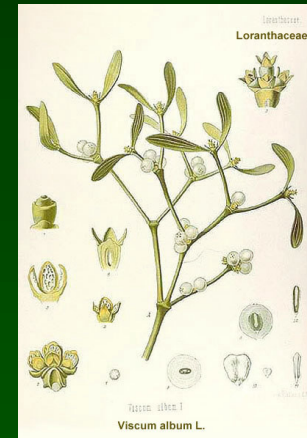
- sucho
- extrémní teploty
- nadměrná ozáření
- toxické látky ve vzduchu a v půdě
- nedostatek živin

STRESOVÉ FAKTORY

BIOTICKÉ

- vzájemné ovlivňování rostlin (např. parazitismus)

- patogenní organismy

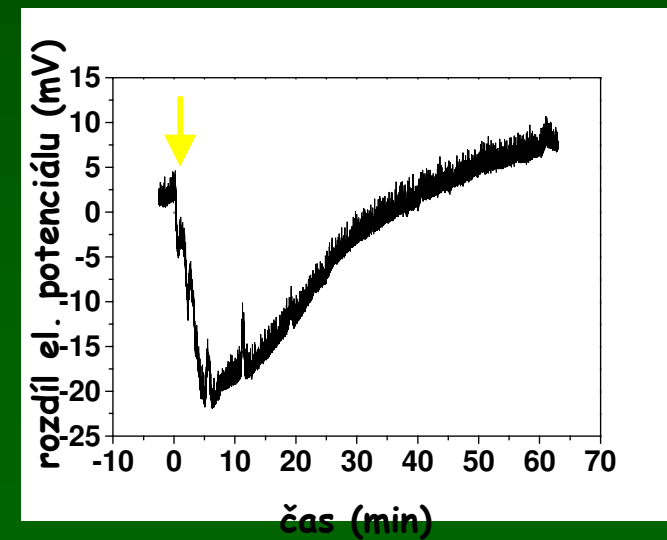
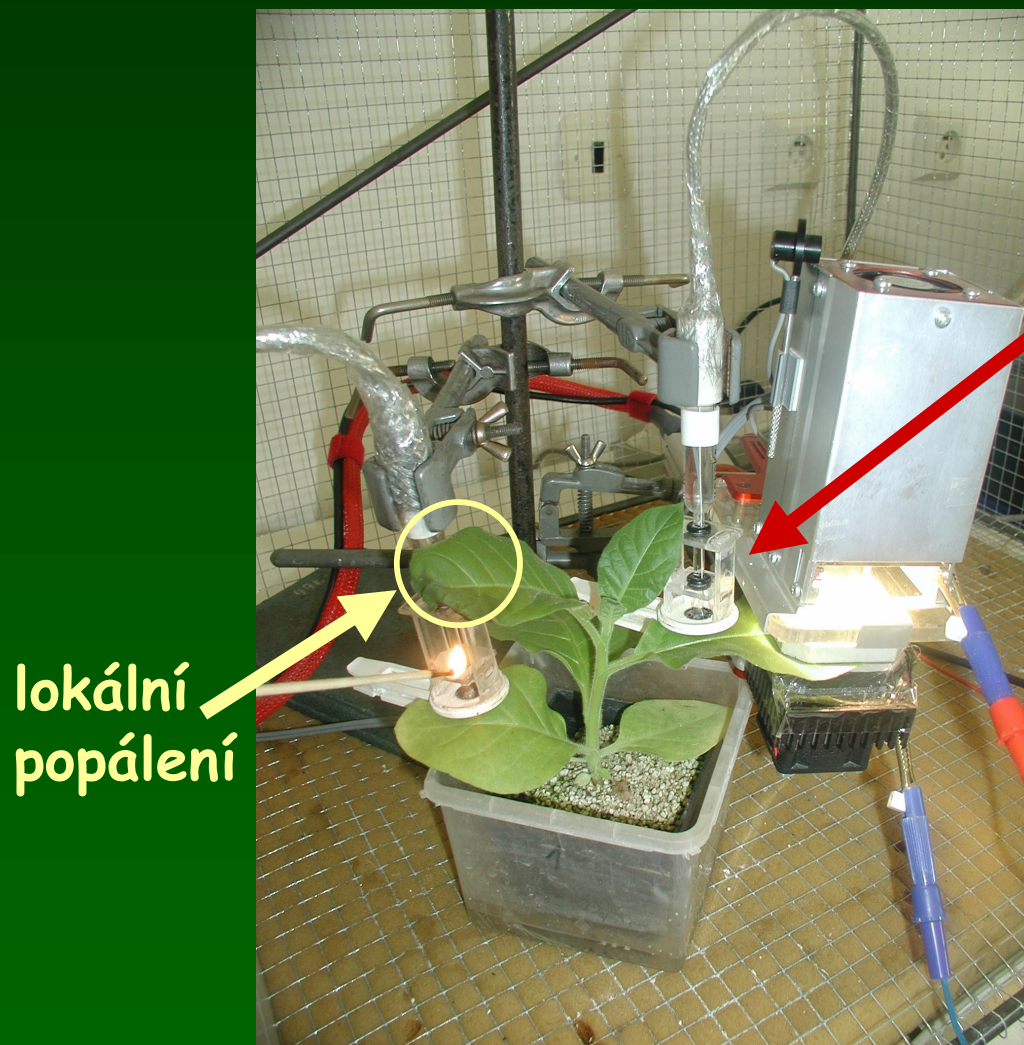
- herbivoři

SYSTÉMOVÁ REAKCE ROSTLINY

SYSTÉMOVÁ REAKCE ROSTLINY

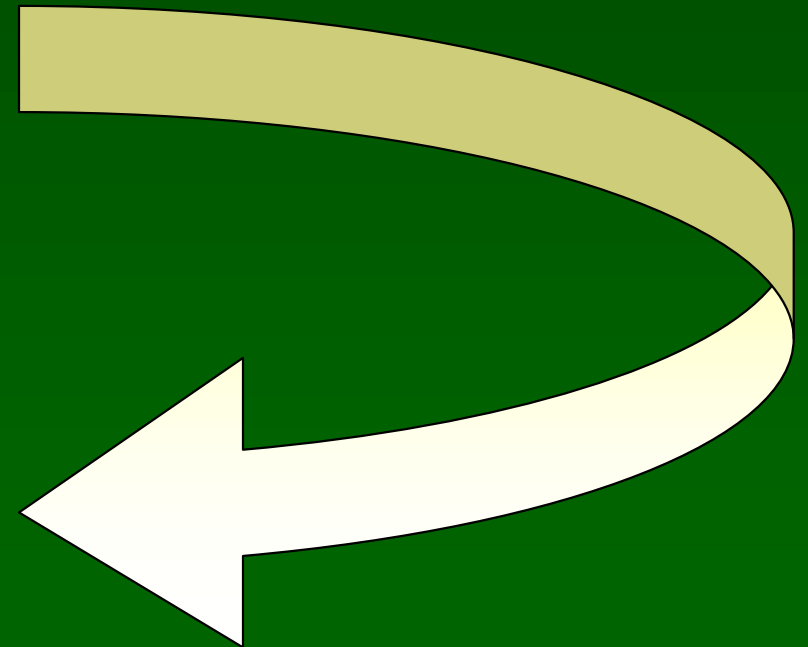

PROČ STUDOVAT STRES U ROSTLIN ?

- poznání mechanismů působení stresových faktorů a reakce rostliny
- agrotechnické zásahy
- šlechtění, genové manipulace

odolnější
odrůdy

zvyšování
výnosu

hospodářský
výnos

stresový faktor

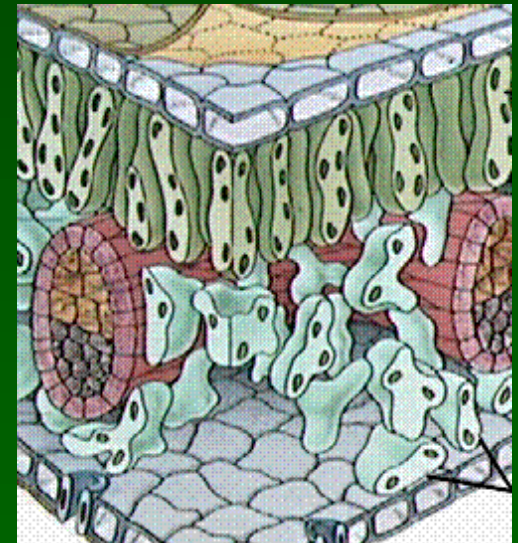
FOTOSYNTÉZA

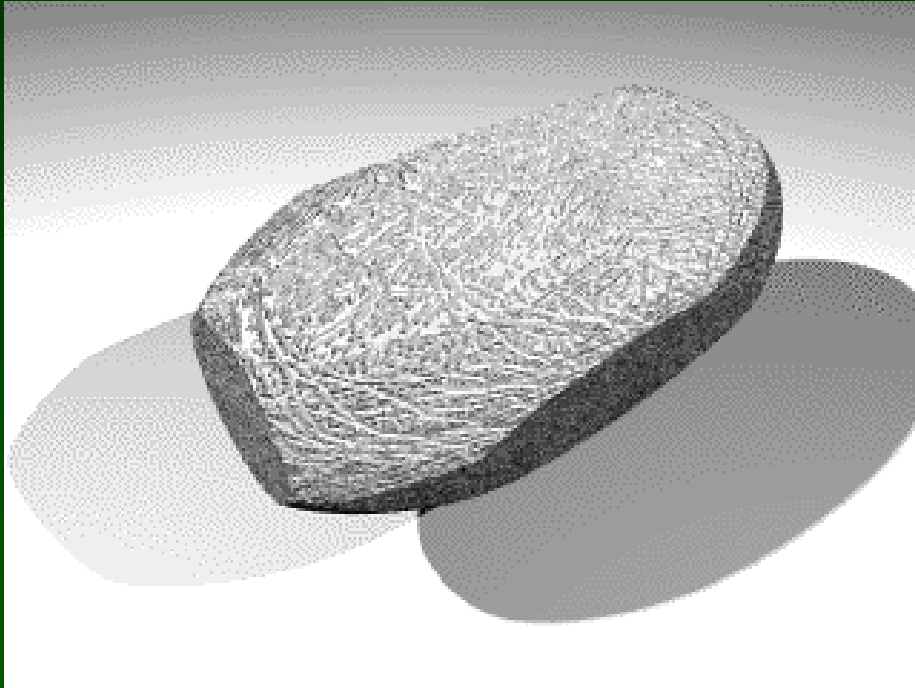
KDE PROBÍHÁ FOTOSYNTÉZA ?

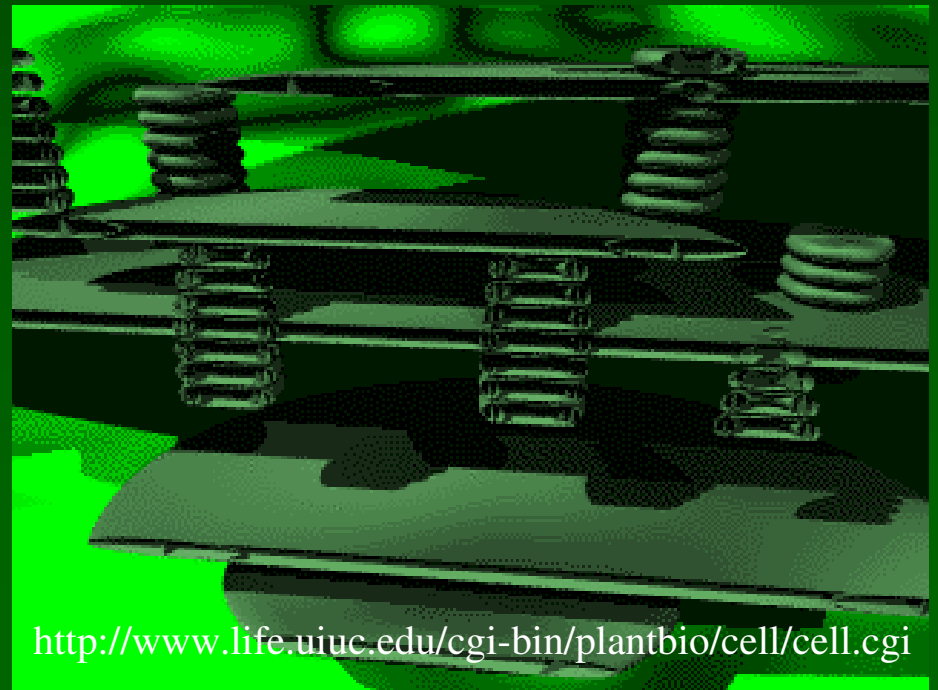
vnitřní
struktura listu

mezofylová buňka

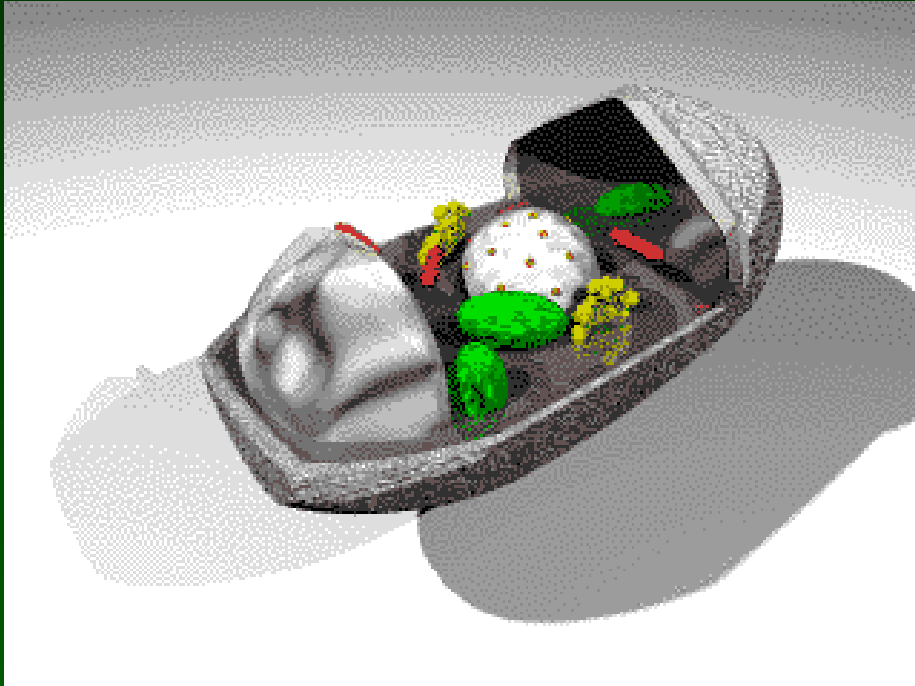

chloroplast

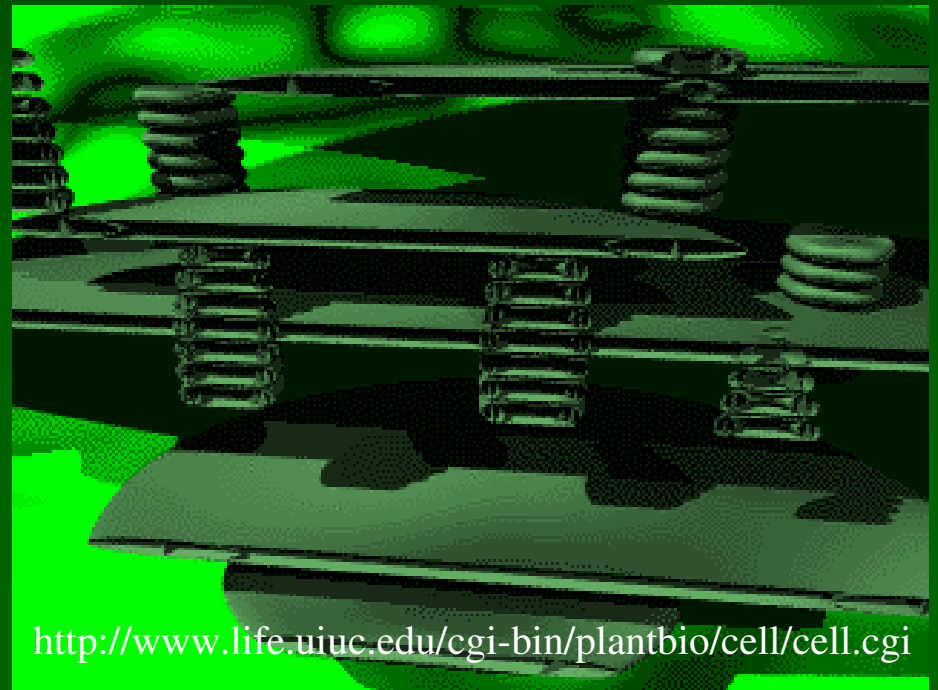

<http://www.life.uiuc.edu/cgi-bin/plantbio/cell/cell.cgi>

mezofylová buňka

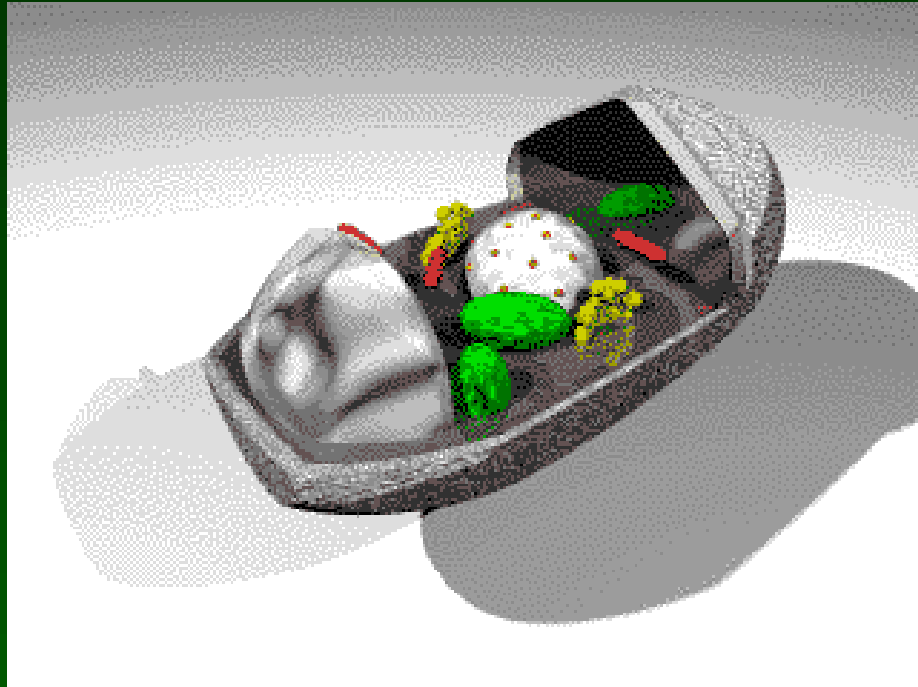

chloroplast

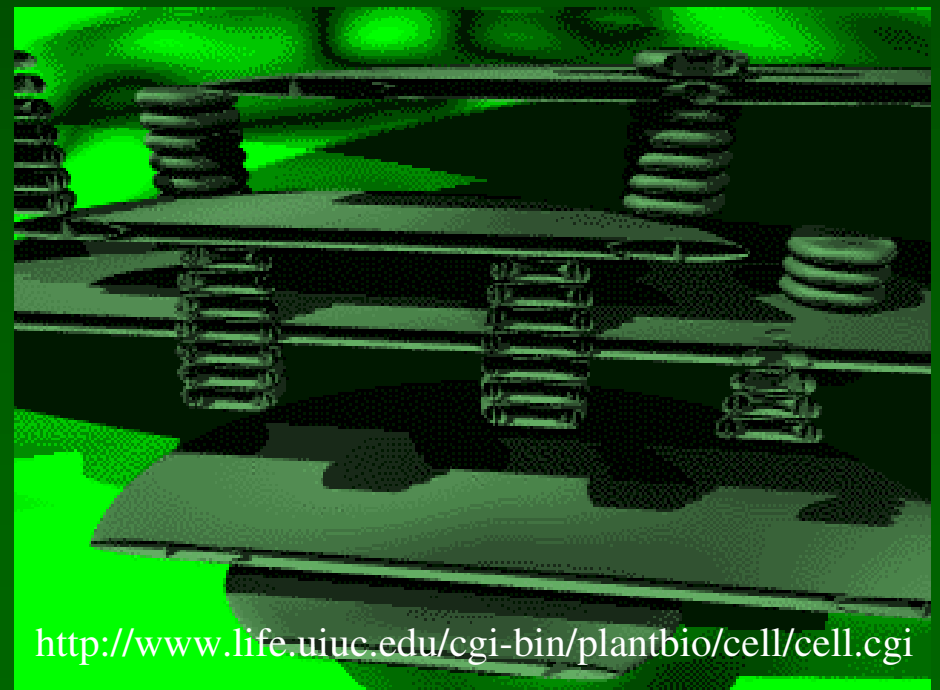

<http://www.life.uiuc.edu/cgi-bin/plantbio/cell/cell.cgi>

mezofylová buňka

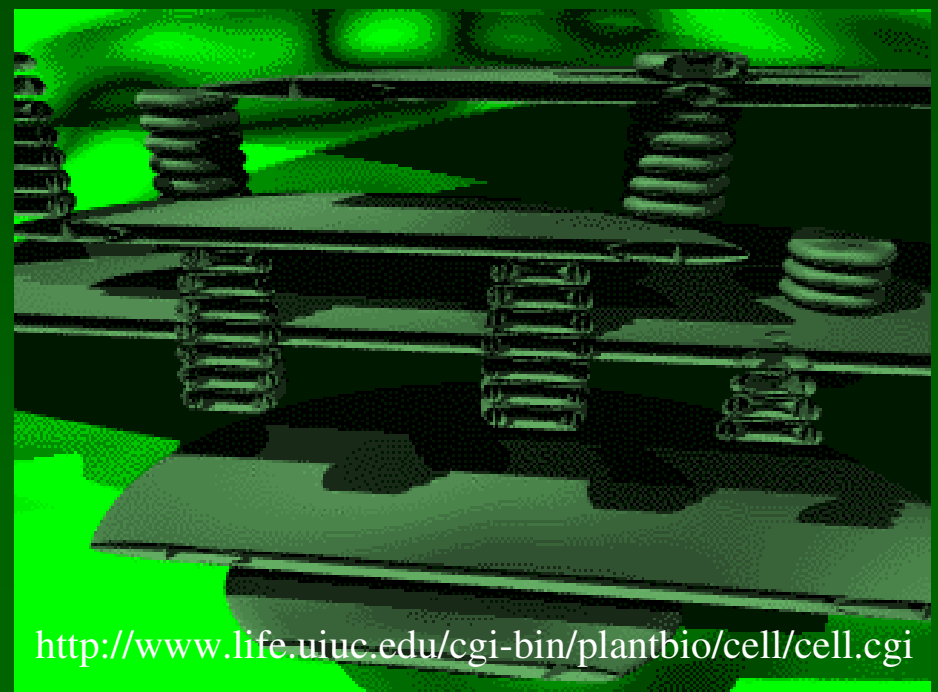
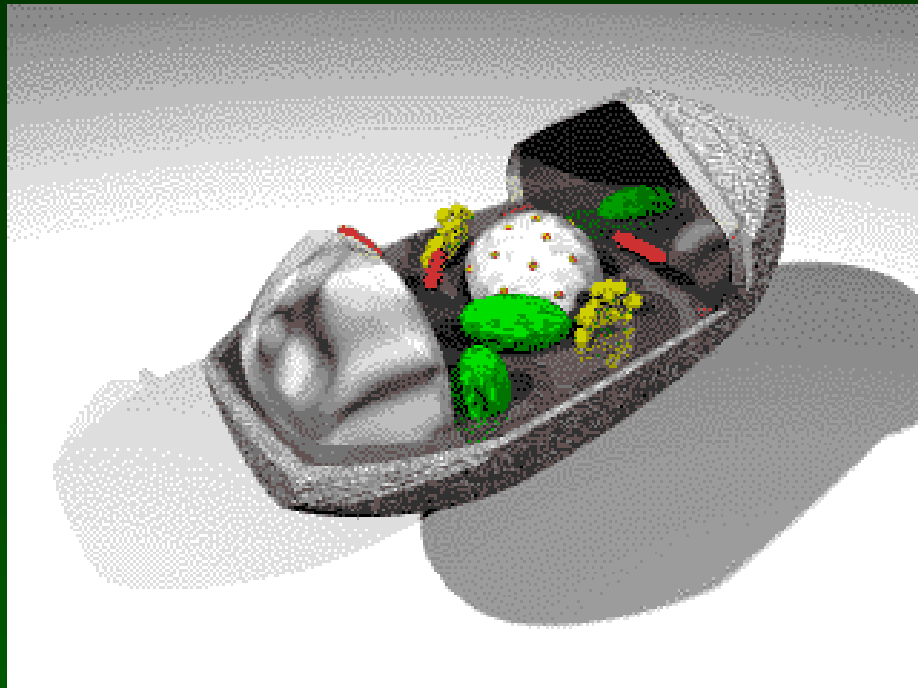

chloroplast

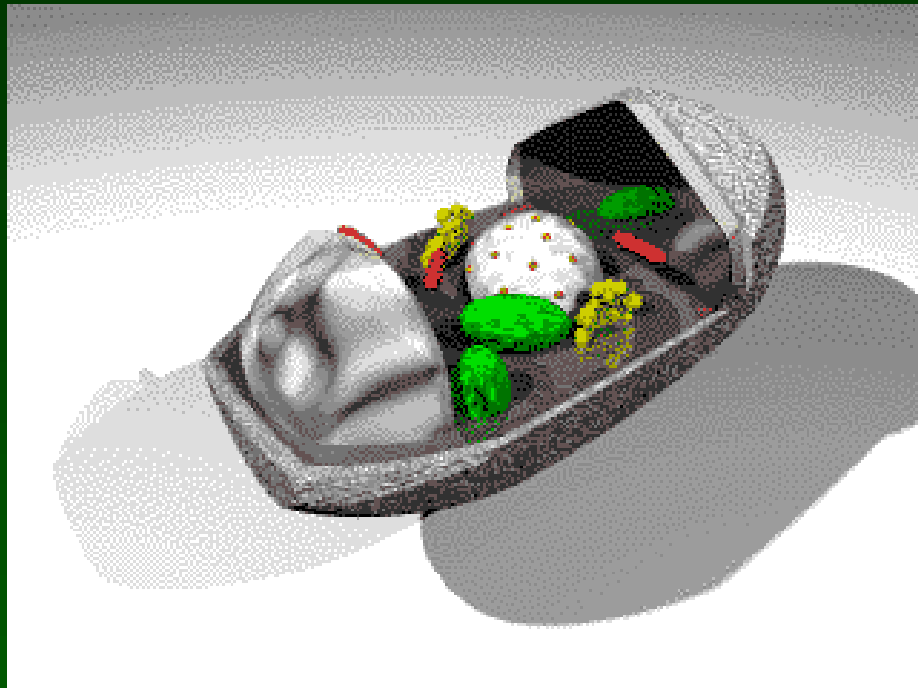
<http://www.life.uiuc.edu/cgi-bin/plantbio/cell/cell.cgi>

mezofylová buňka

<http://www.life.uiuc.edu/cgi-bin/plantbio/cell/cell.cgi>

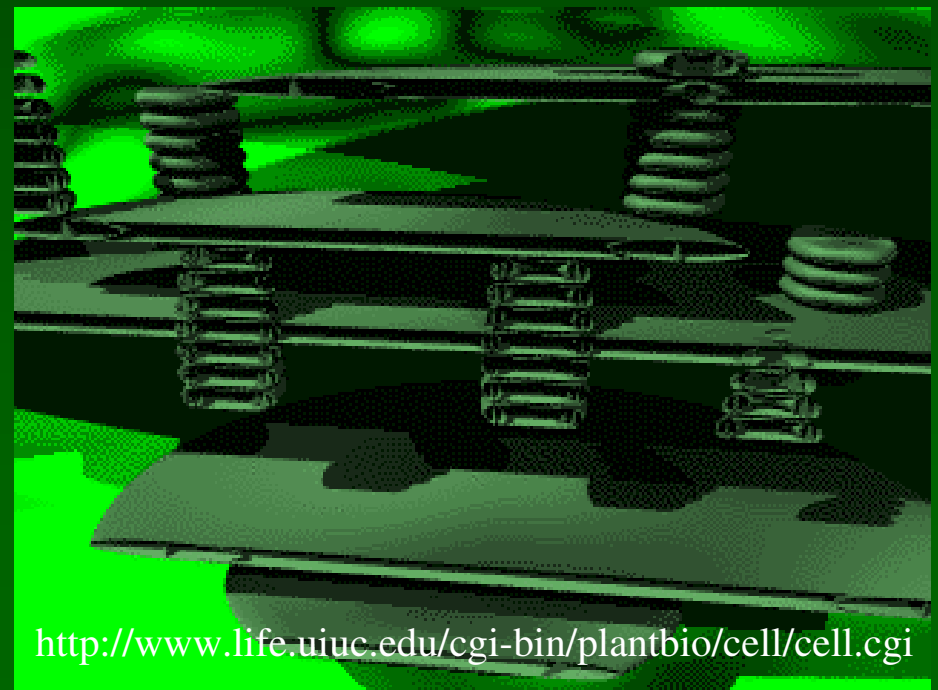
mezofylová buňka

thylakoidní membrána

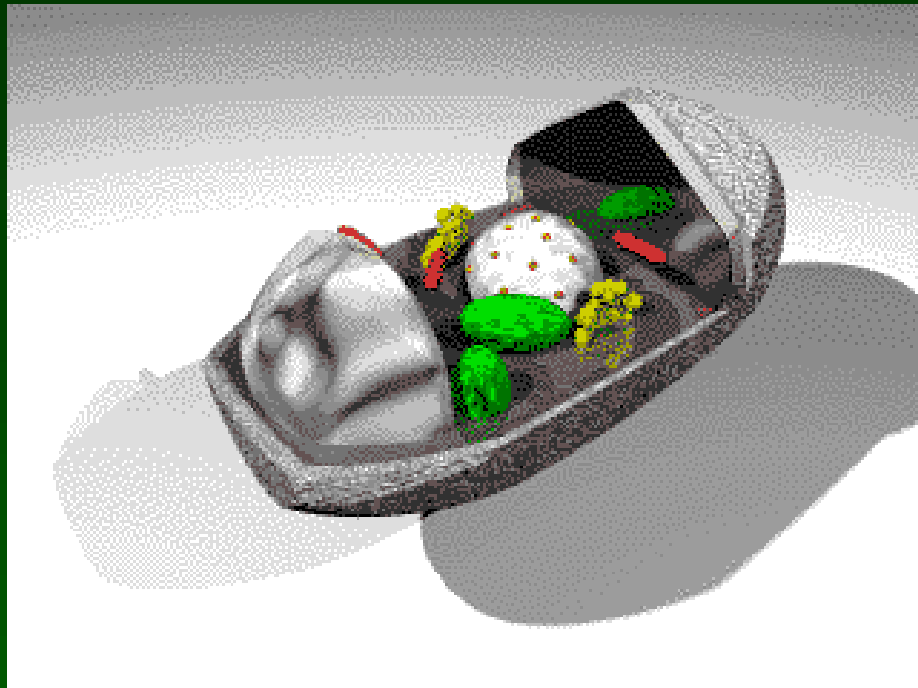

chloroplast

<http://www.life.uiuc.edu/cgi-bin/plantbio/cell/cell.cgi>

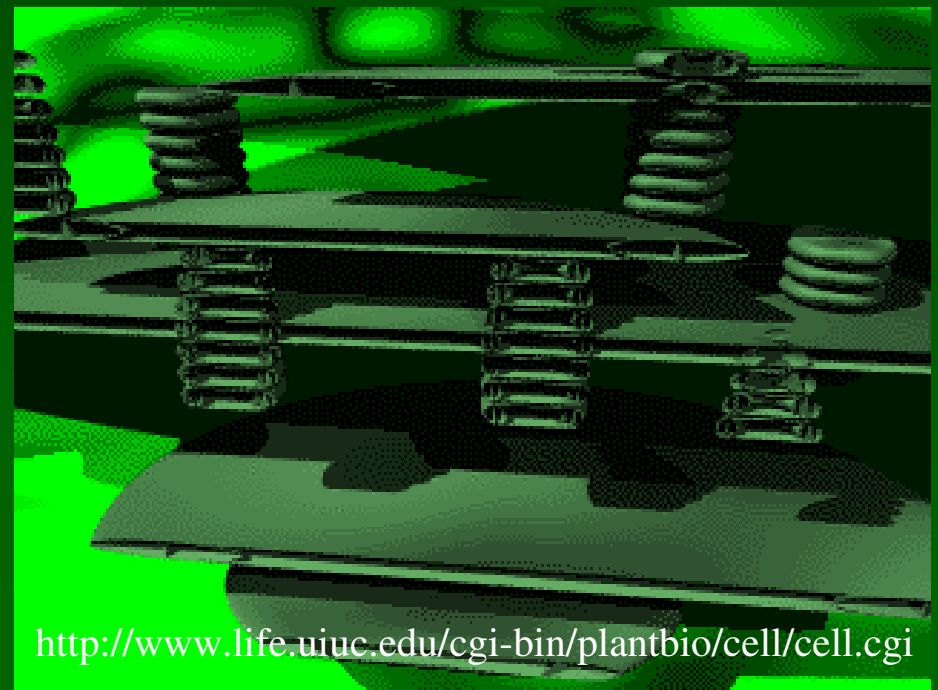
mezofylová buňka

thylakoidní membrána

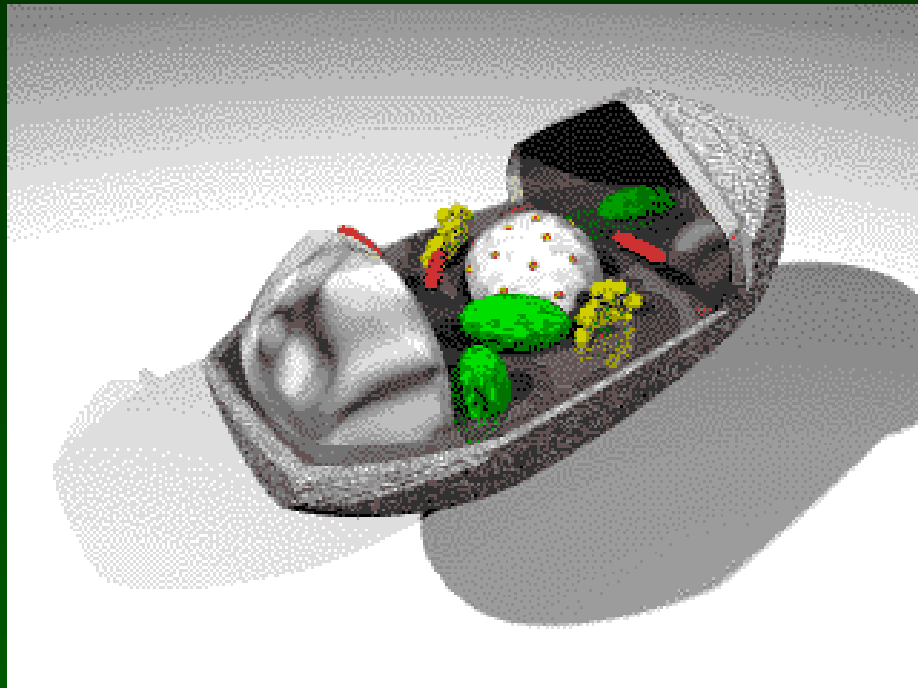

chloroplast

<http://www.life.uiuc.edu/cgi-bin/plantbio/cell/cell.cgi>

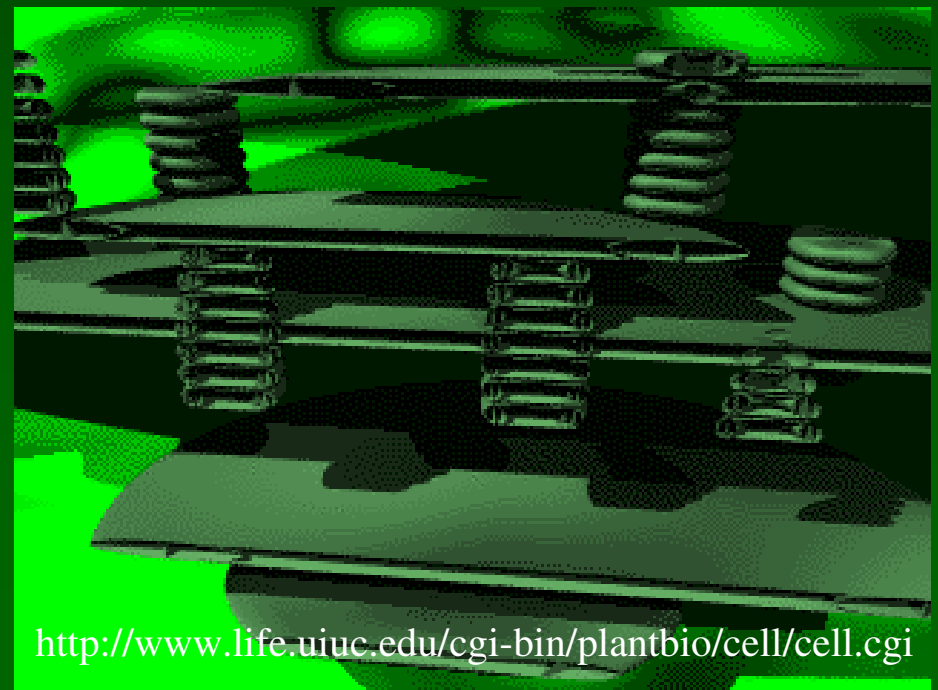
mezofylová buňka

thylakoidní membrána

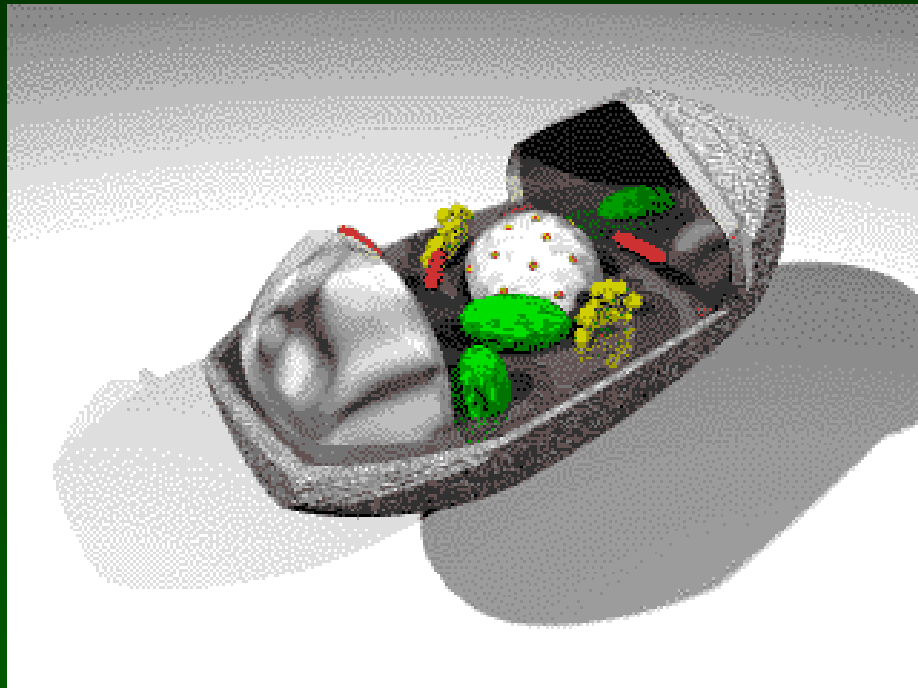

chloroplast

<http://www.life.uiuc.edu/cgi-bin/plantbio/cell/cell.cgi>

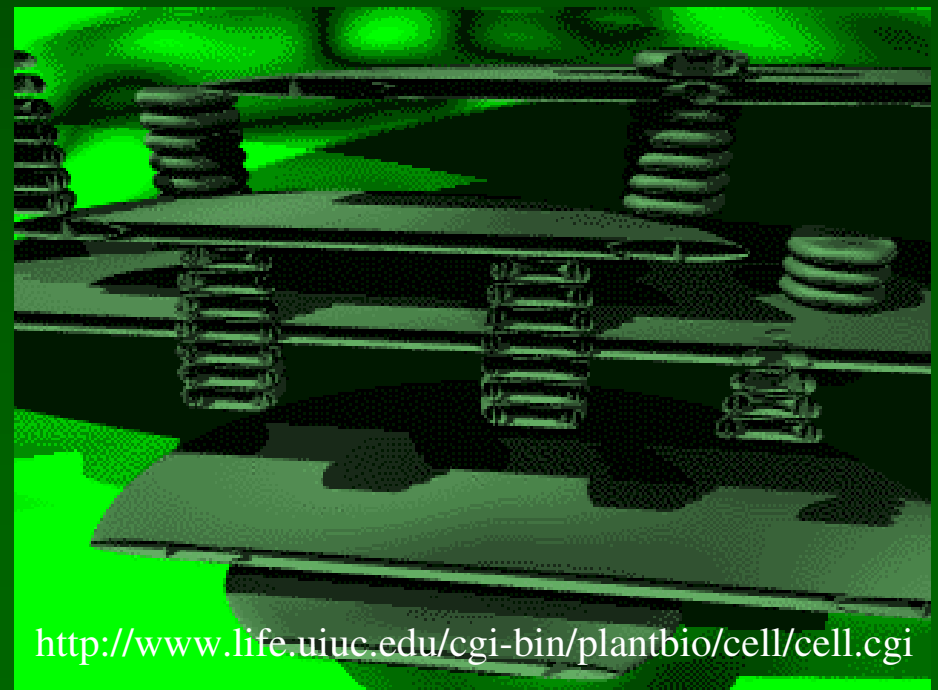
mezofylová buňka

thylakoidní membrána

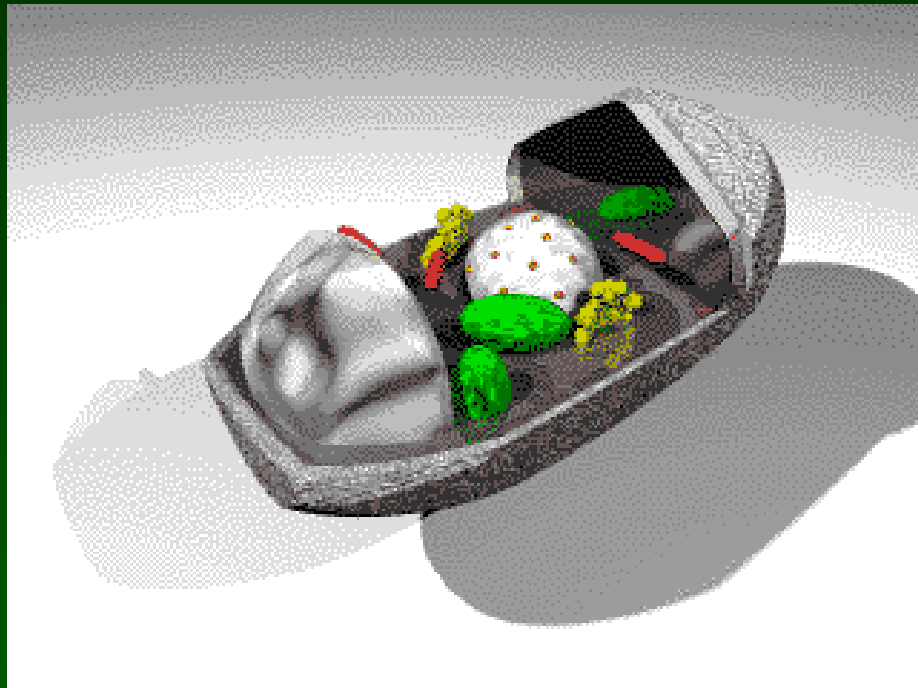

chloroplast

<http://www.life.uiuc.edu/cgi-bin/plantbio/cell/cell.cgi>

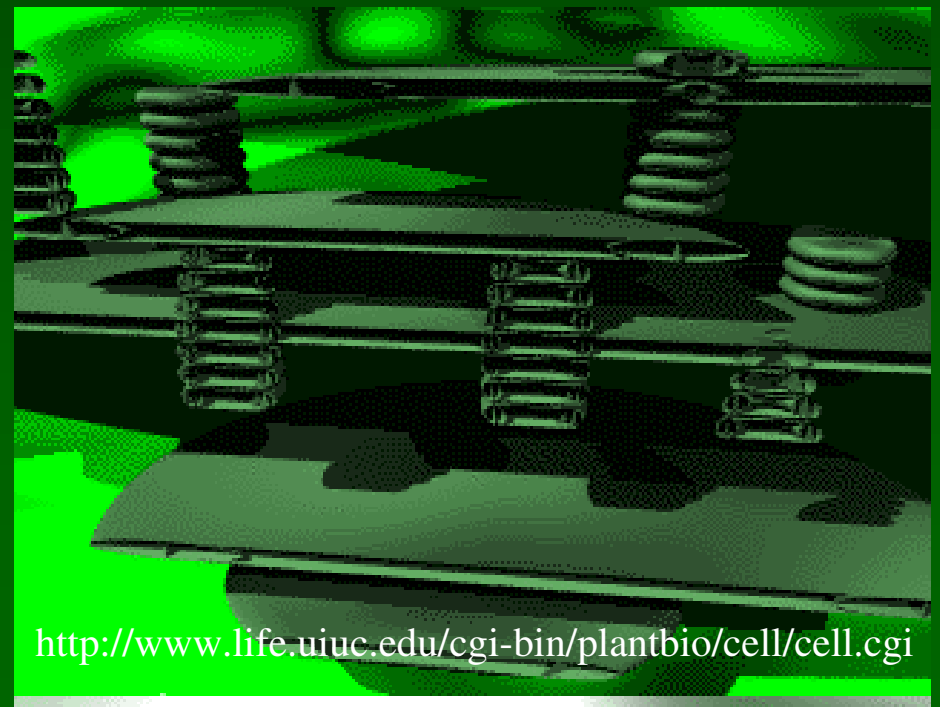
mezofylová buňka

thylakoidní membrána

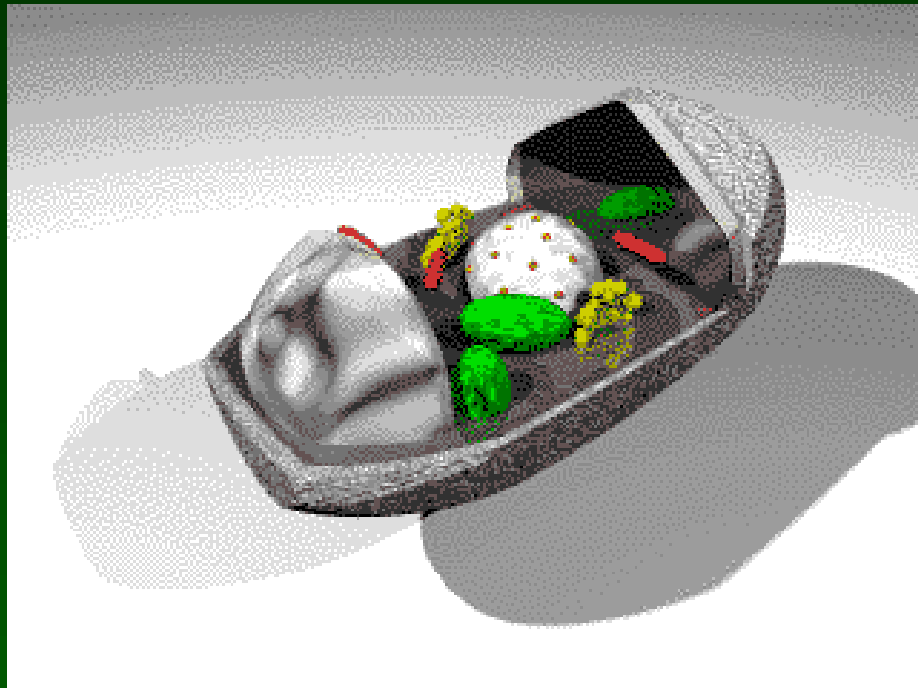

chloroplast

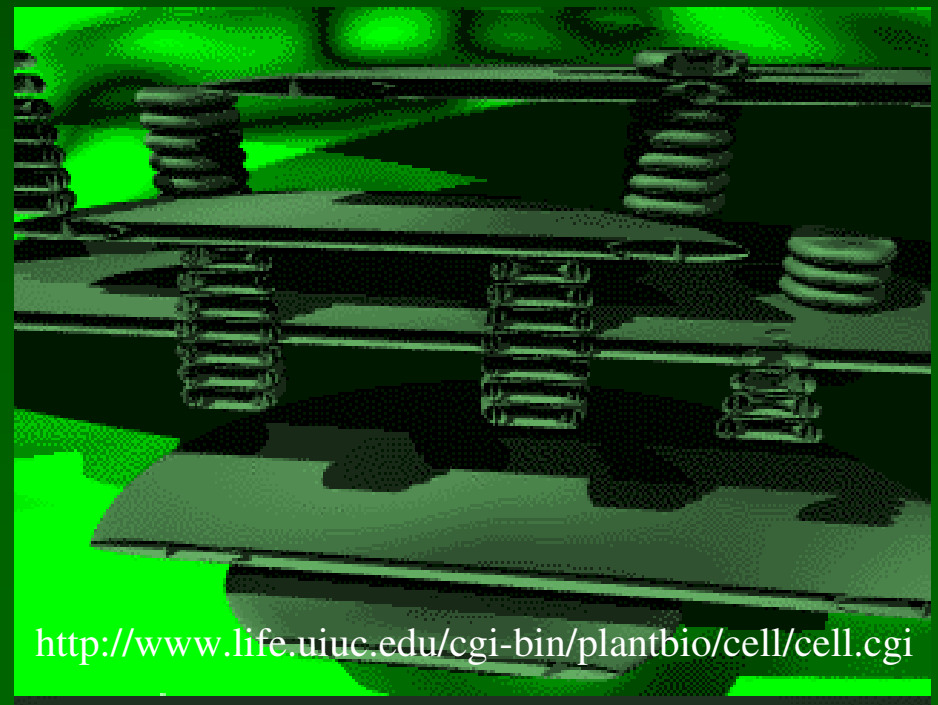

<http://www.life.uiuc.edu/cgi-bin/plantbio/cell/cell.cgi>

mezofylová buňka

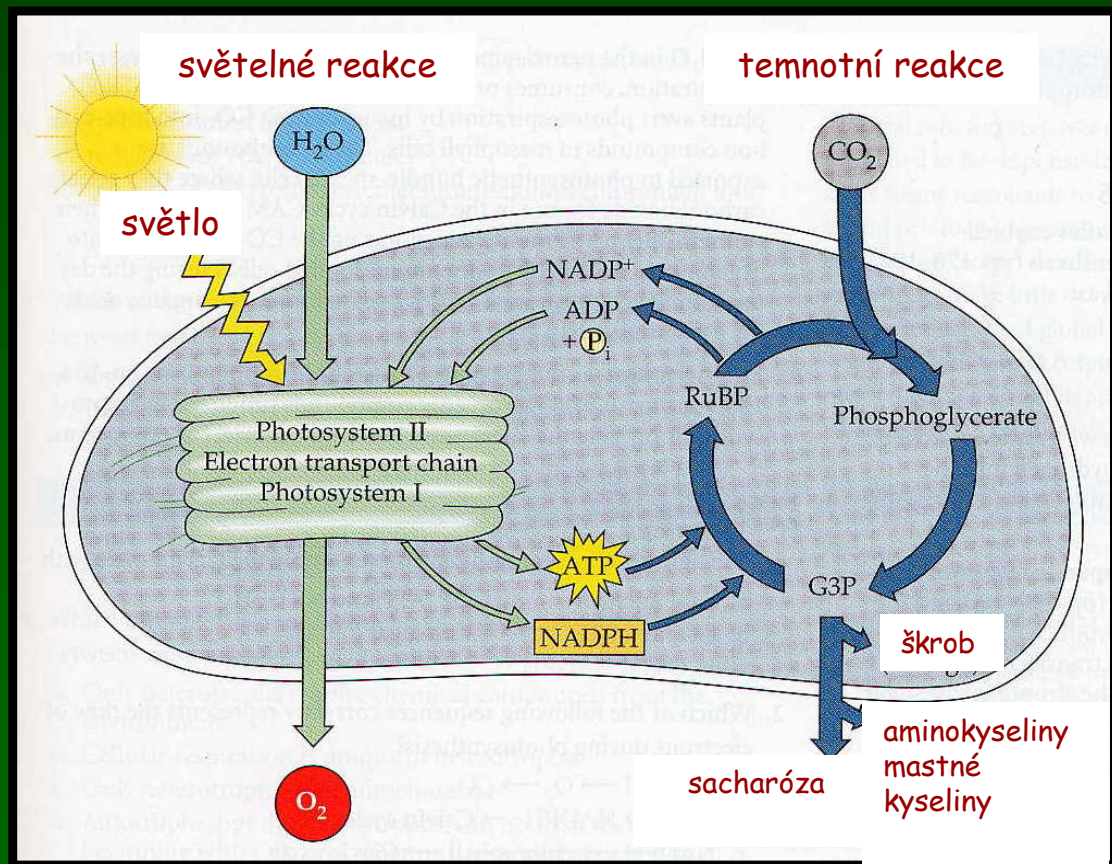
thylakoidní membrána

<http://www.life.uiuc.edu/cgi-bin/plantbio/cell/cell.cgi>

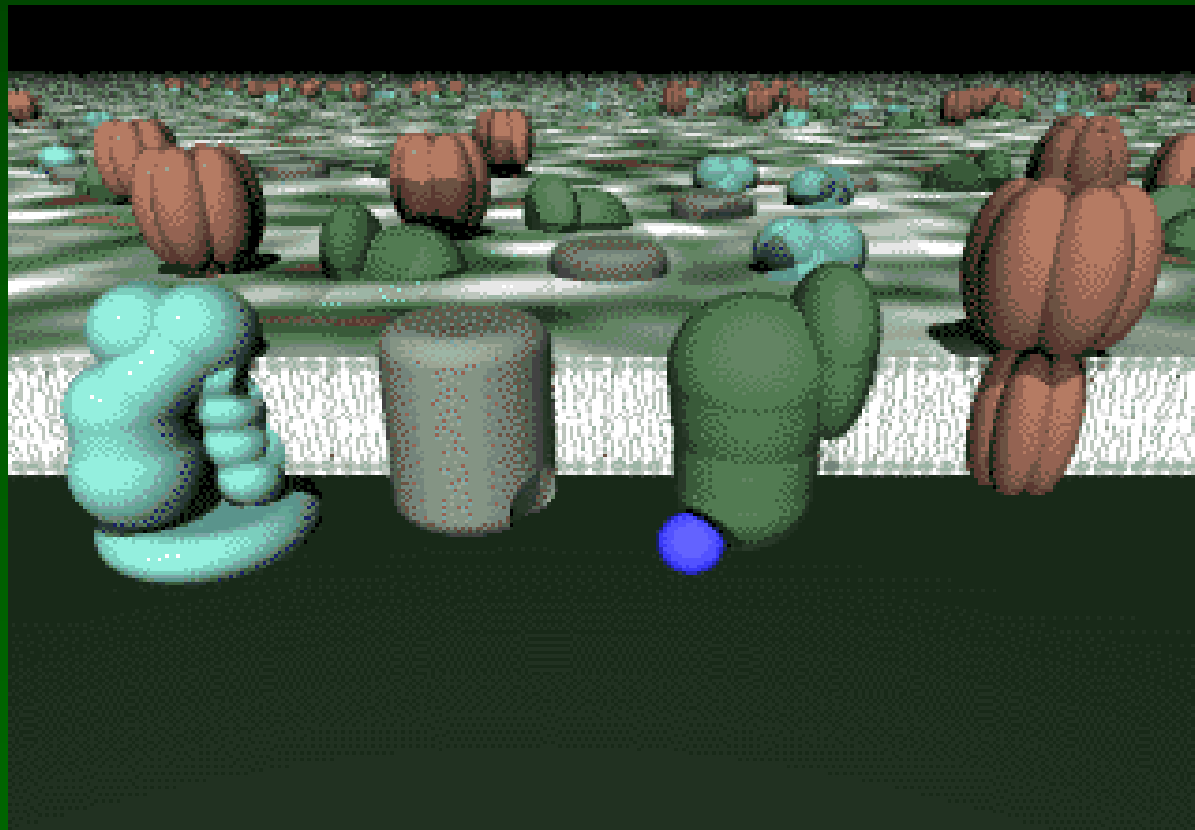
LOKALIZACE FOTOSYNTETICKÝCH REAKCÍ

chloroplast

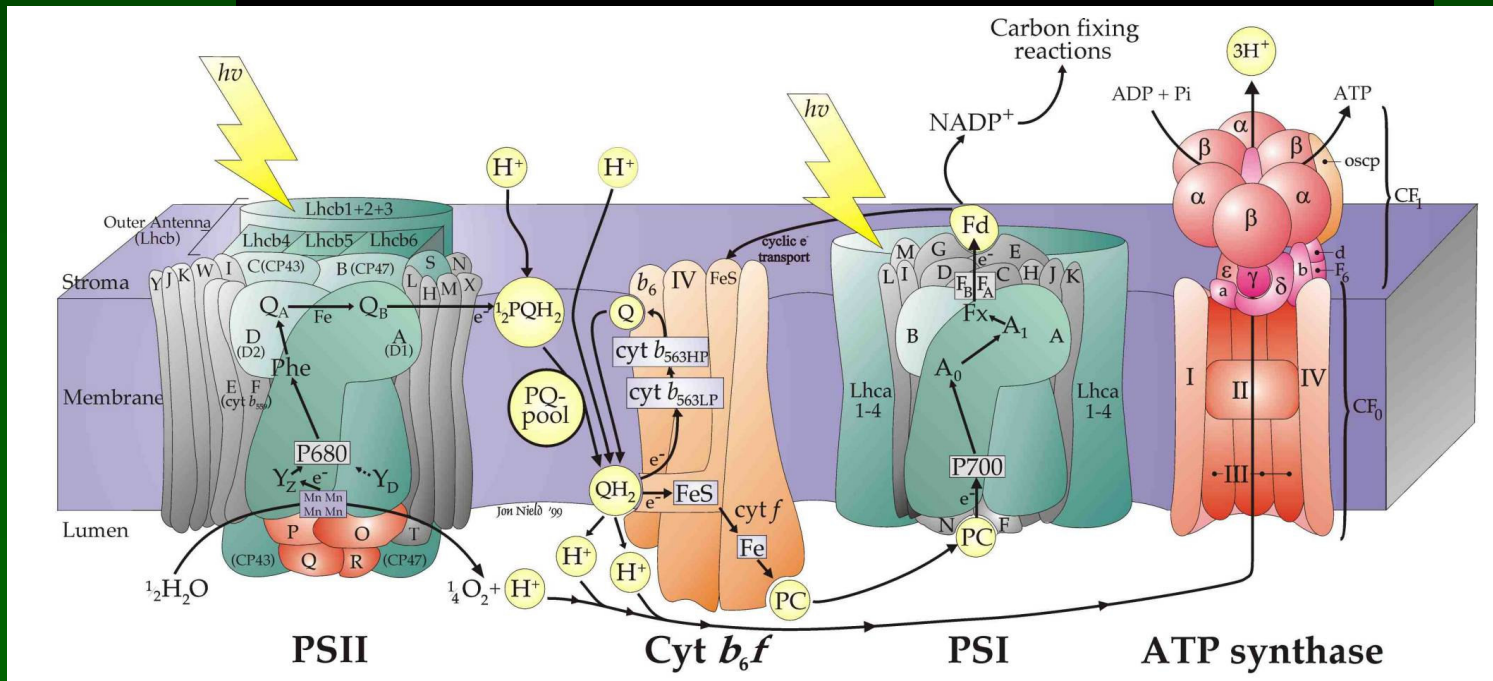
SVĚTELNÉ REAKCE FOTOSYNTÉZY

procesy na thylakoidních membránách

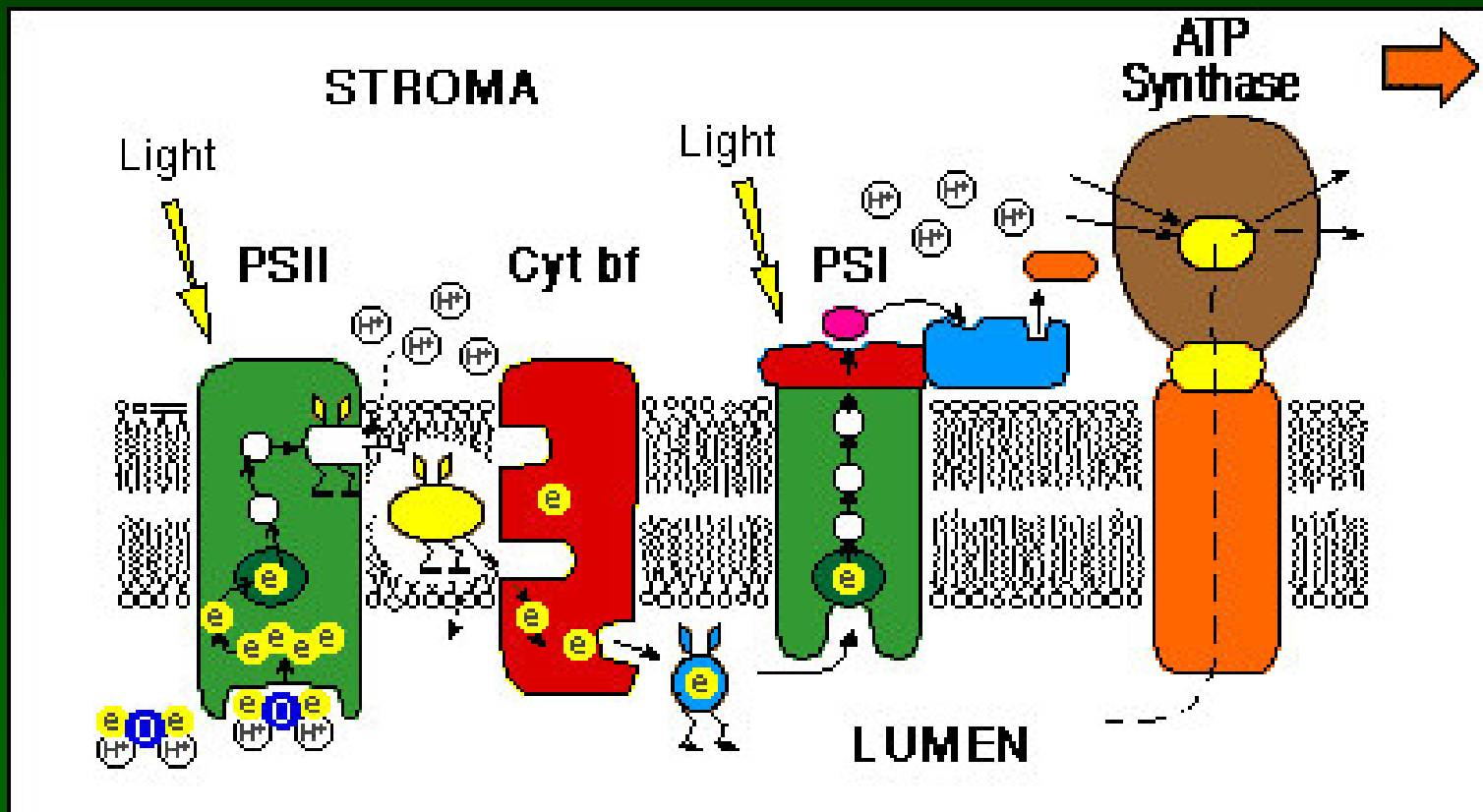
SVĚTELNÉ REAKCE FOTOSYNTÉZY

procesy na thylakoidních membránách

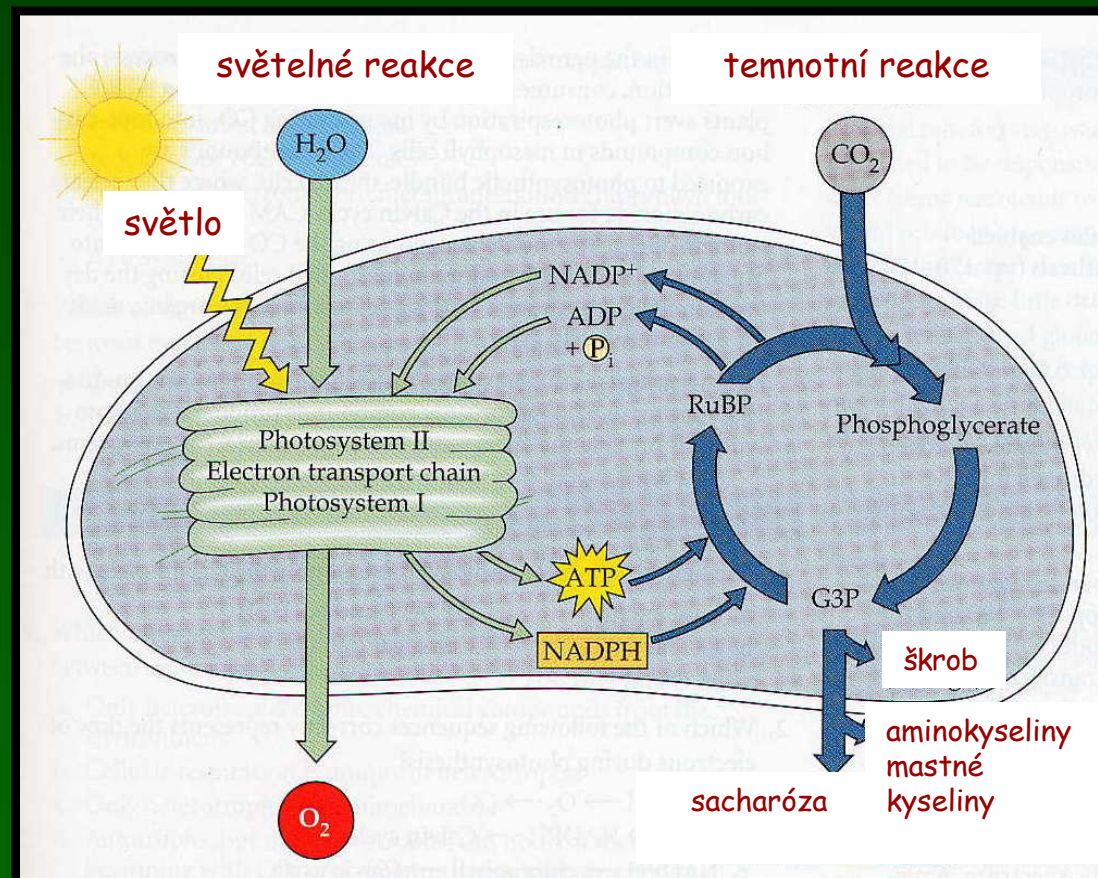

SVĚTELNÉ REAKCE FOTOSYNTÉZY

procesy na thylakoidních membránách

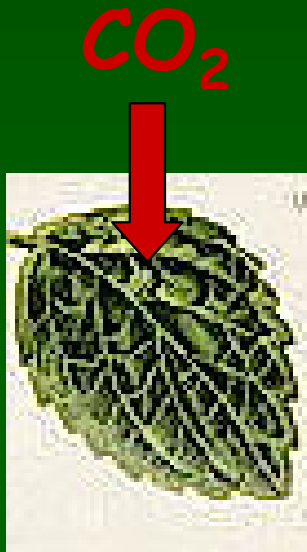

PRODUKTY SVĚTELNÉ FÁZE FOTOSYNTÉZY (**ATP**, **NADPH**) JSOU VYUŽÍVÁNY VE FÁZI TEMNOTNÍ

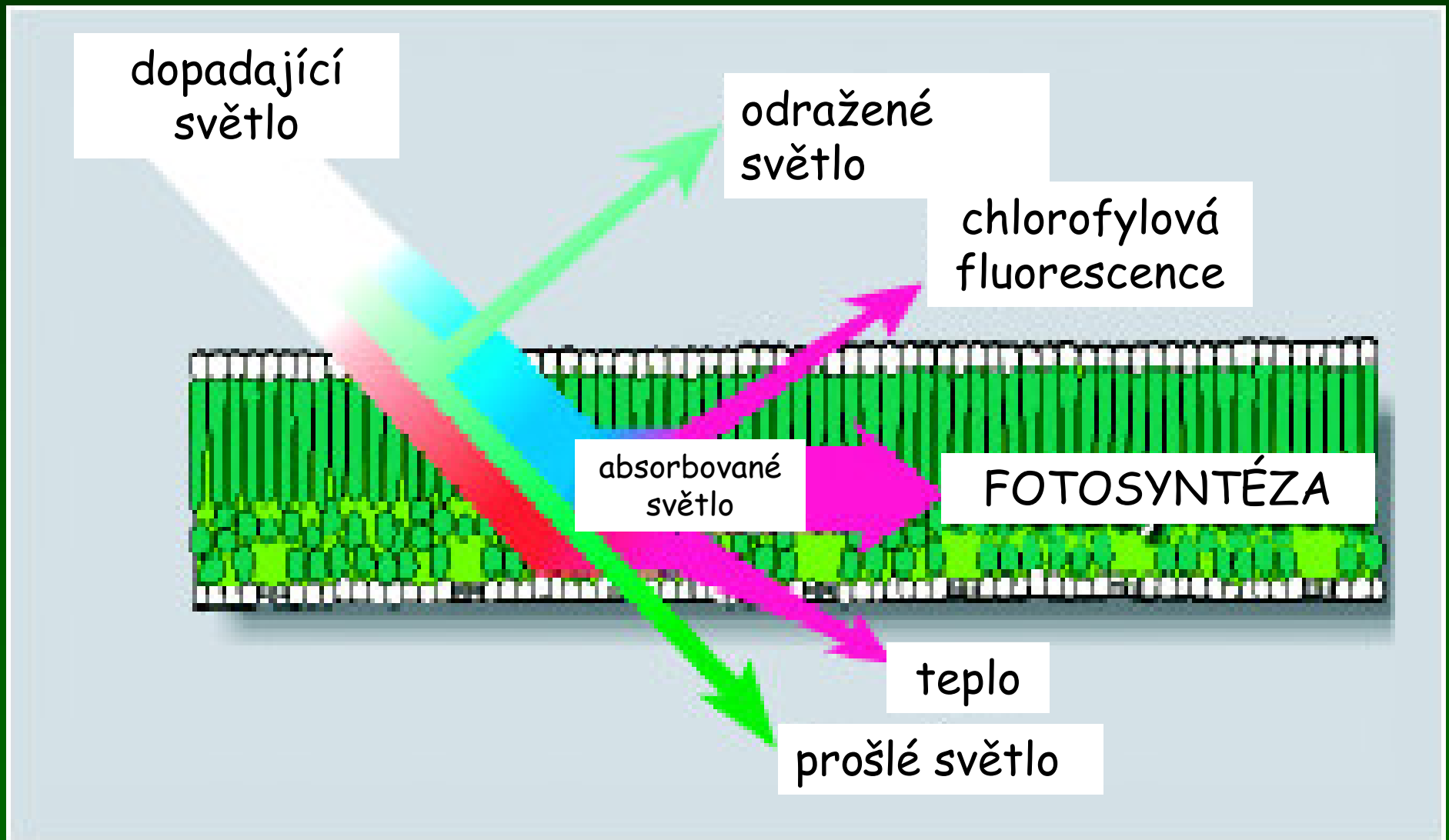

ZMĚNY TEMNOTNÍCH REAKCÍ FOTOSYNTÉZY

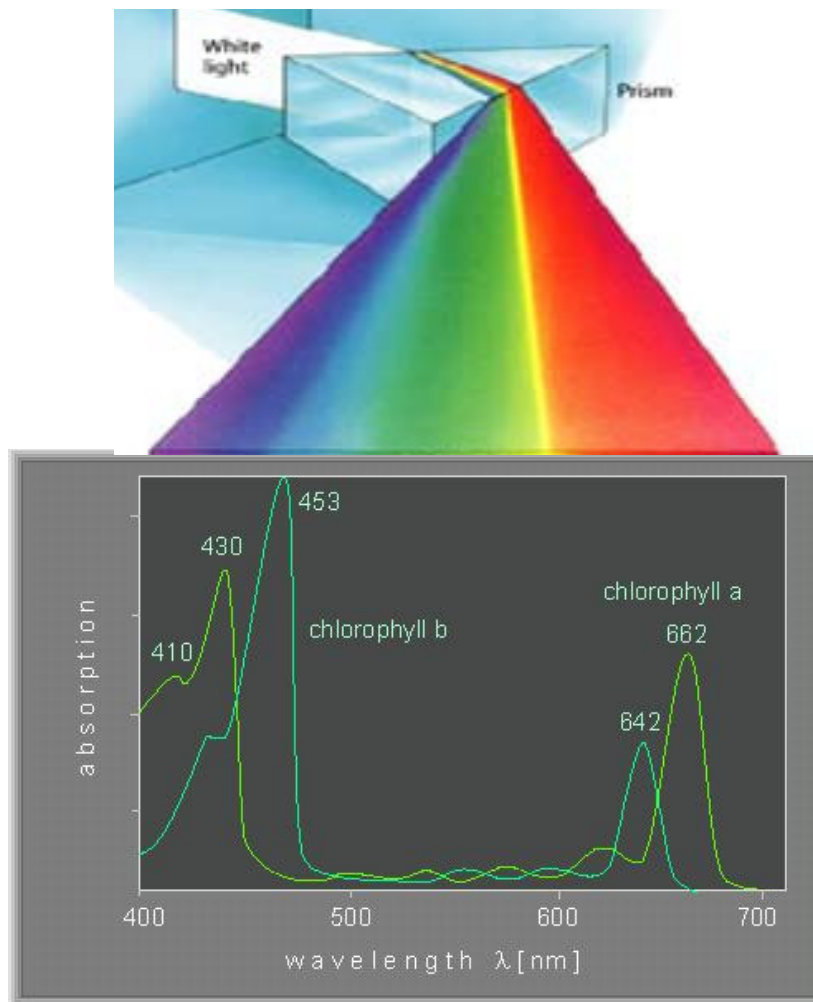
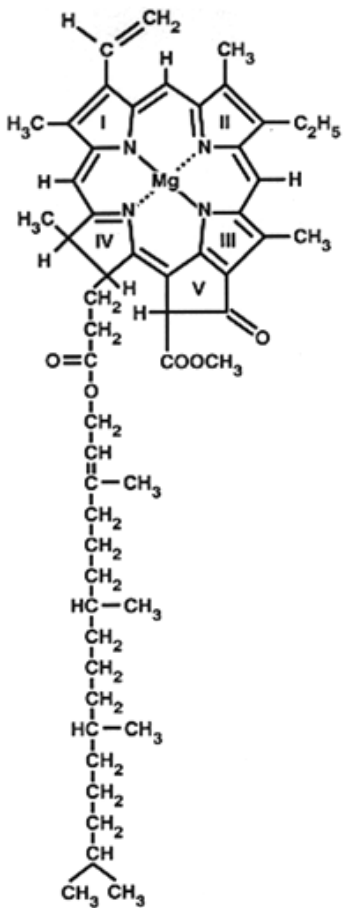
měření rychlosti výměny CO_2

CO SE DĚJE PO DOPADU SVĚTLA NA LIST?

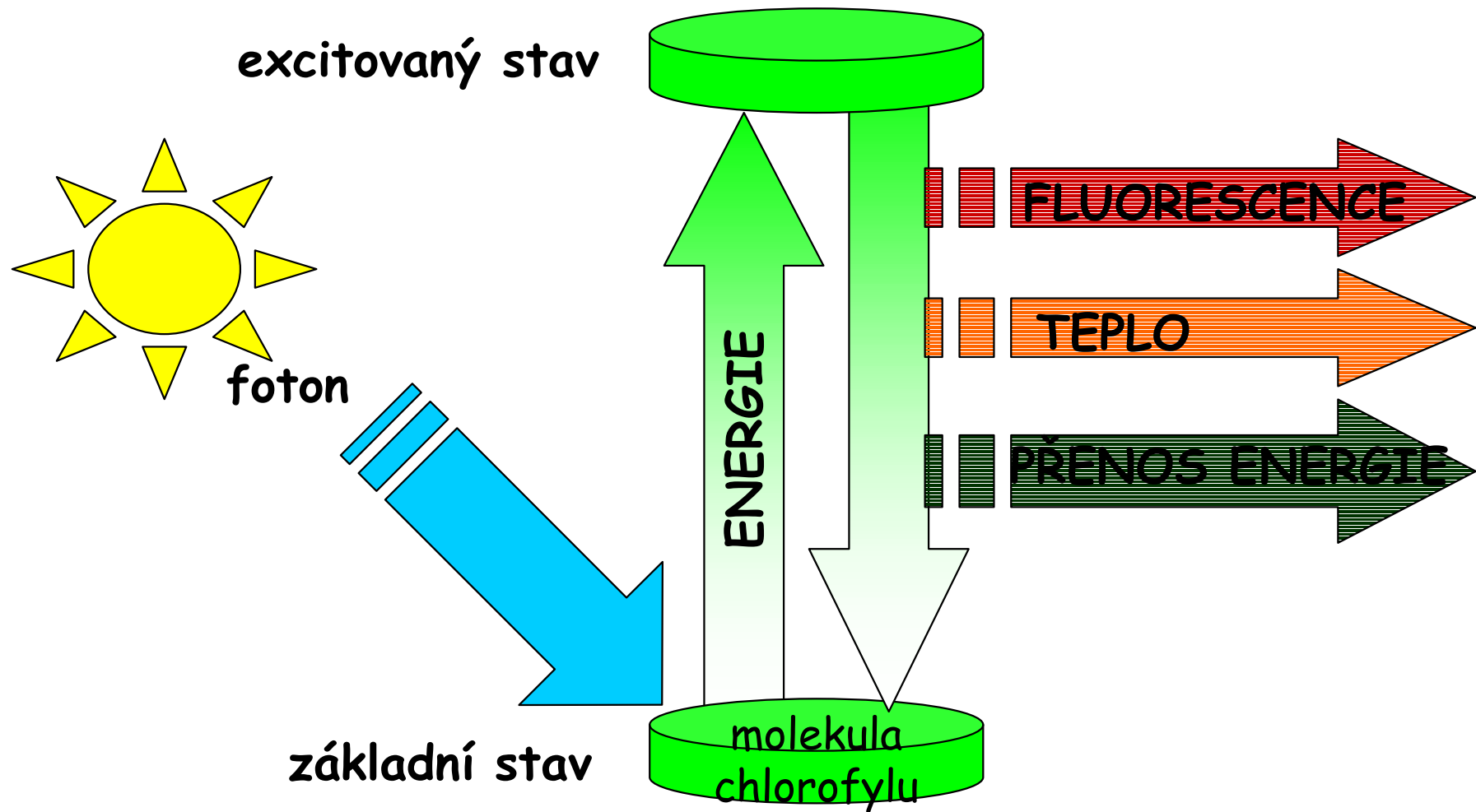

chlorofyl *a*

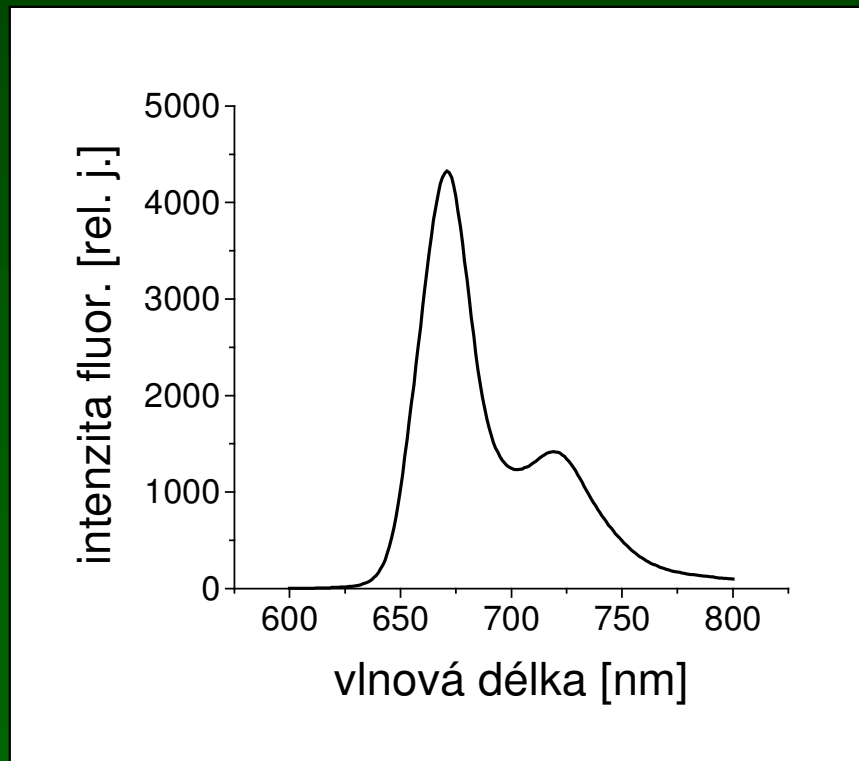
absorpční spektra chlorofylů

CO SE DĚJE PO ABSORPCI FOTONU MOLEKULOU CHLOROFYLU?

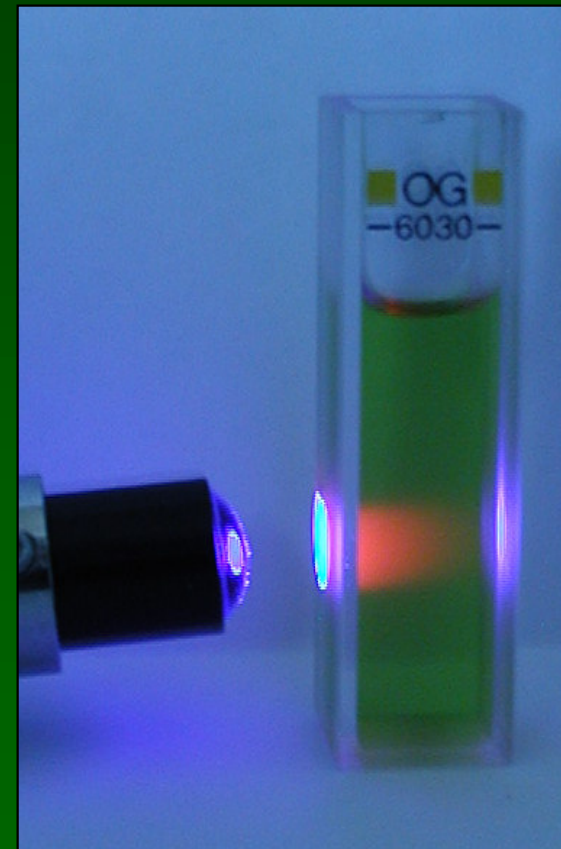
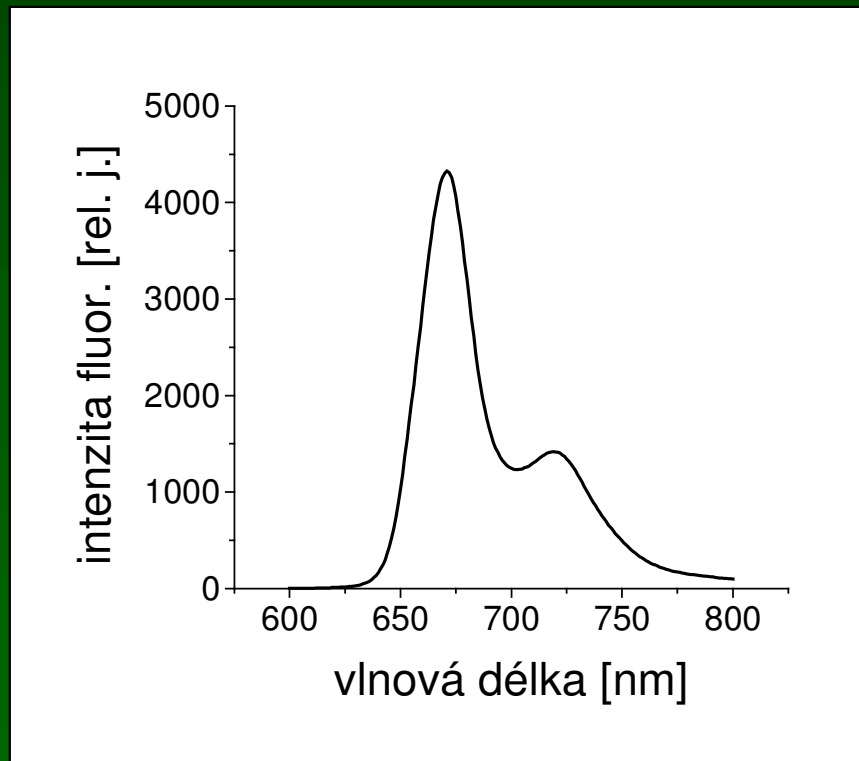
FLUORESCENCE CHLOROFYLU

emisní spektrum chlorofylu *a*

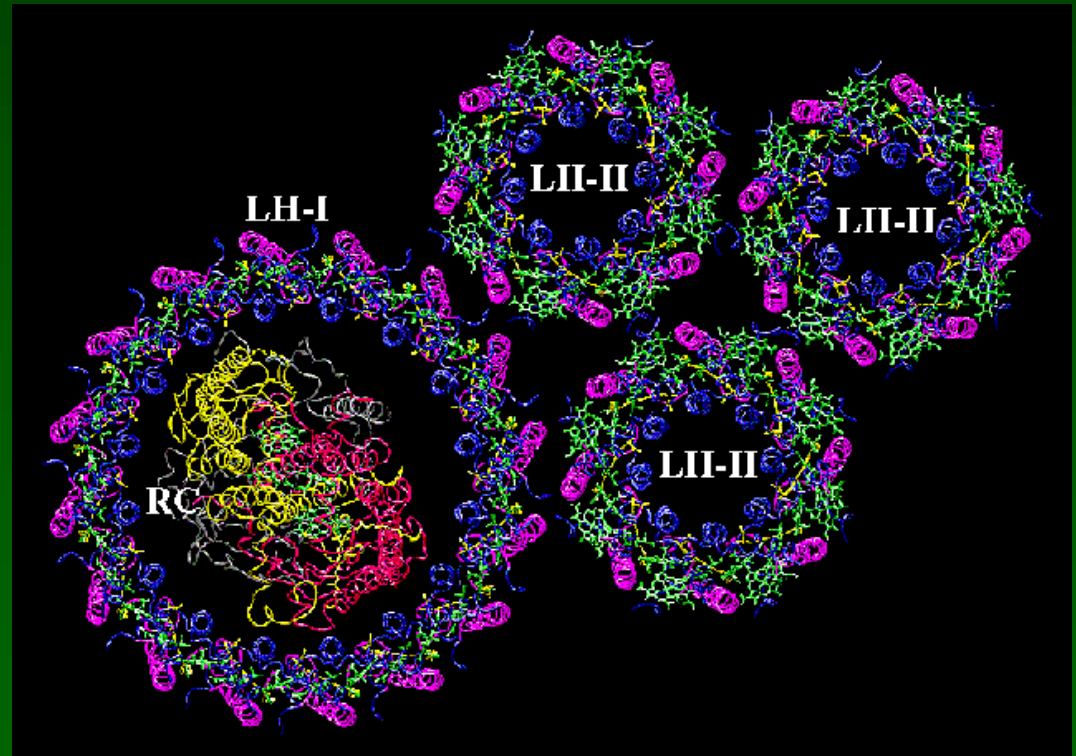
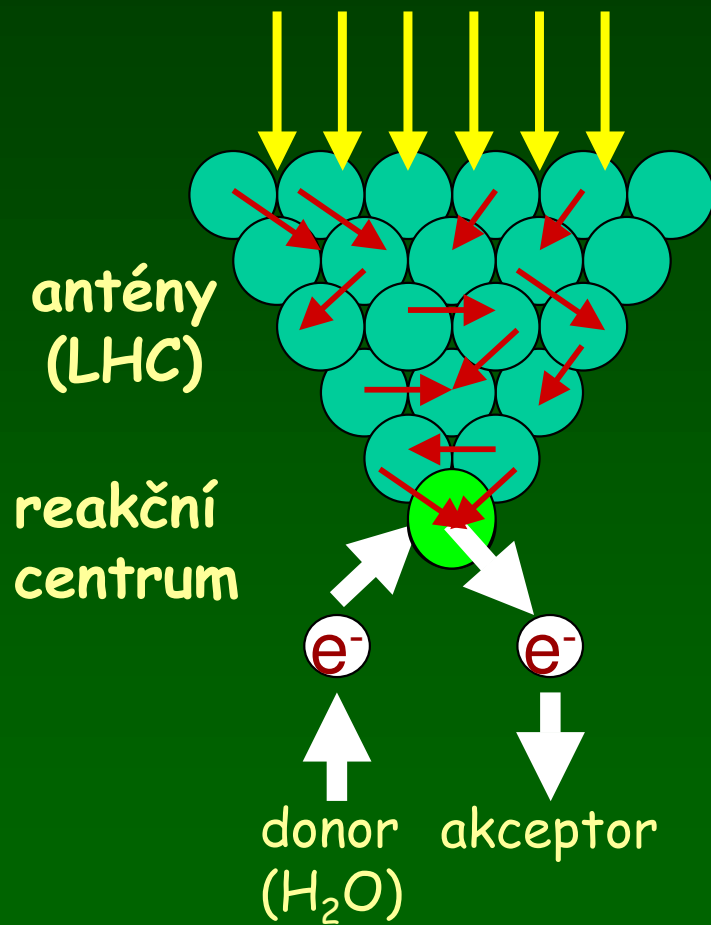

FLUORESCENCE CHLOROFYLU

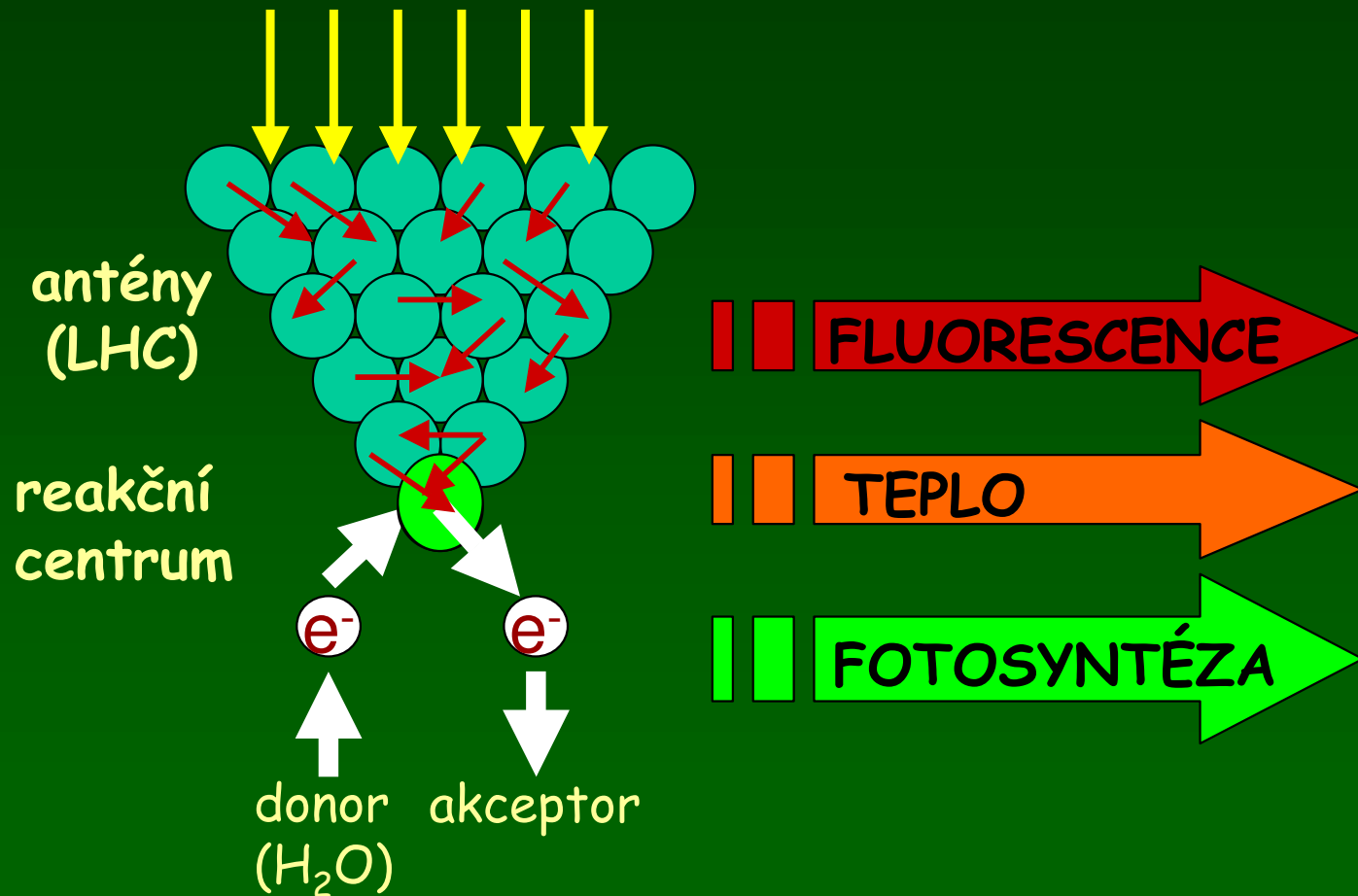
emisní spektrum chlorofylu *a*

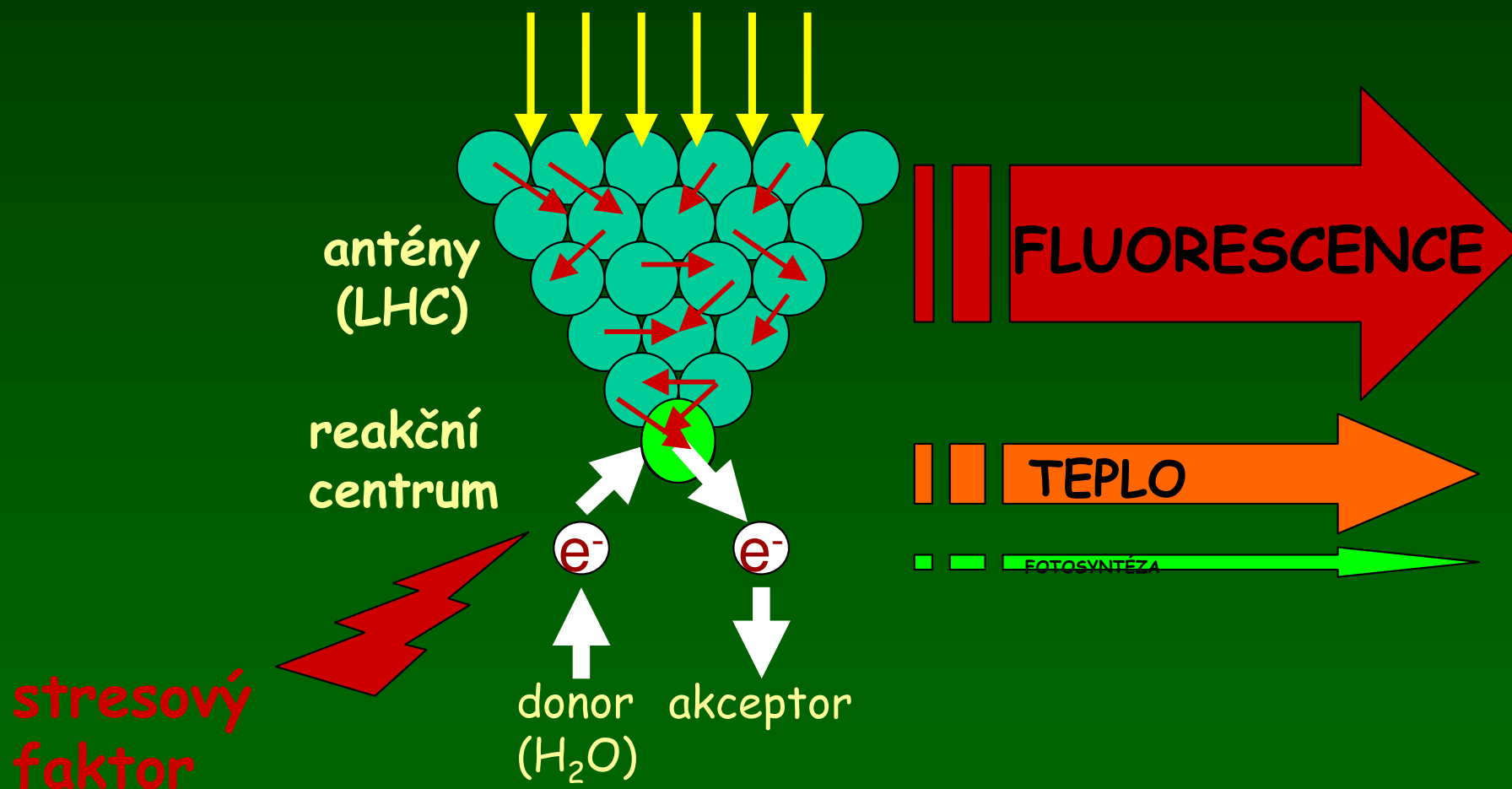
MOLEKULY CHLOROFYLU V THYLAKOIDNÍCH MEMBRÁNÁCH

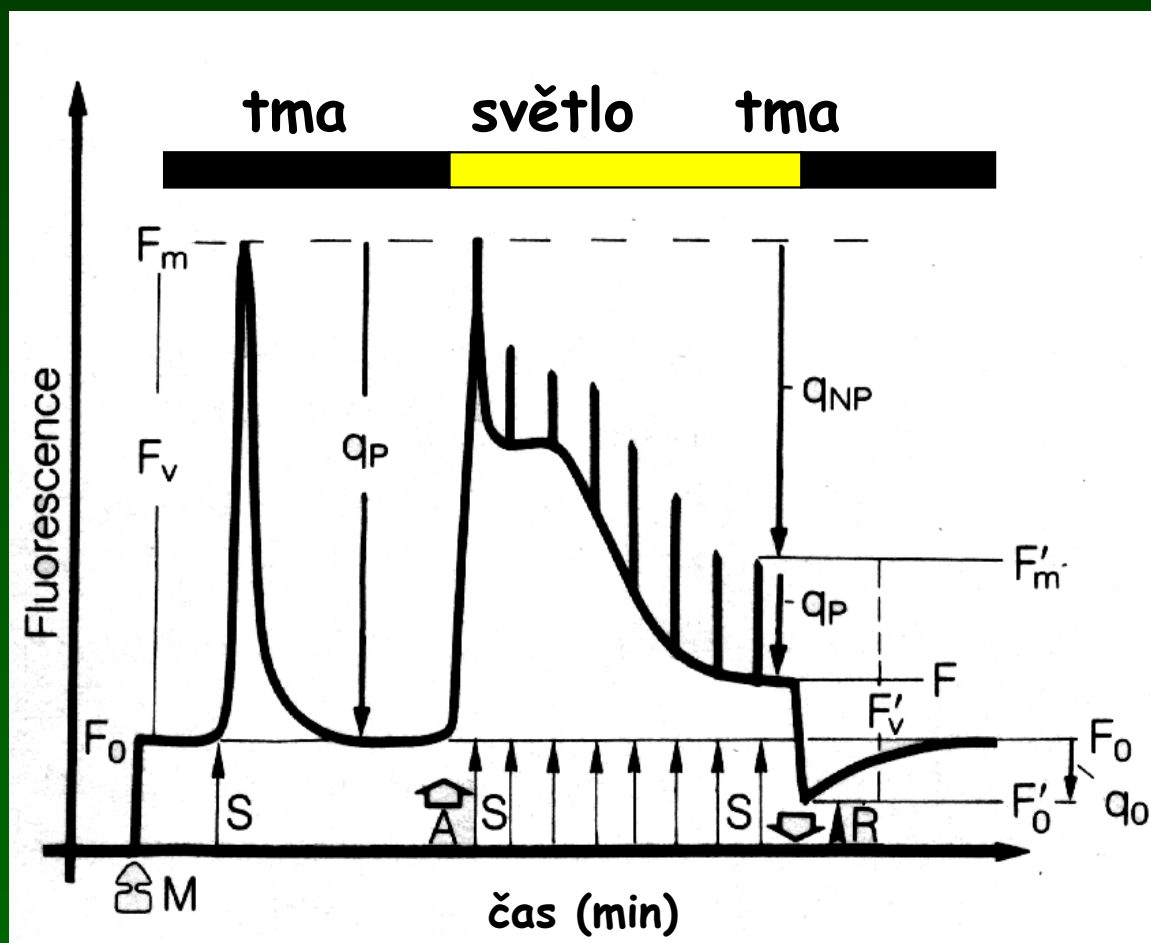
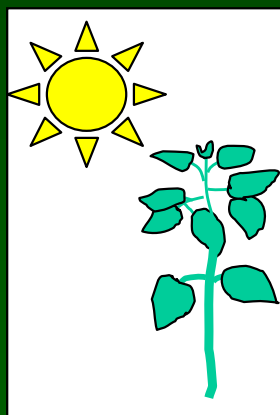
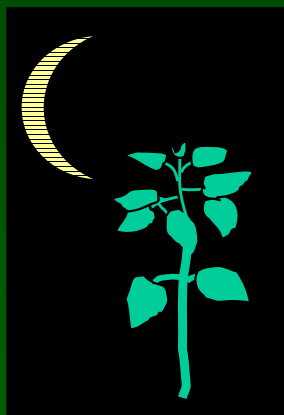
FLUORESCENCE CHLOROFYLU V LISTU

FLUORESCENCE CHLOROFYLU V LISTU

FLUORESCENČNÍ INDUKCE CHLOROFYLU V LISTU

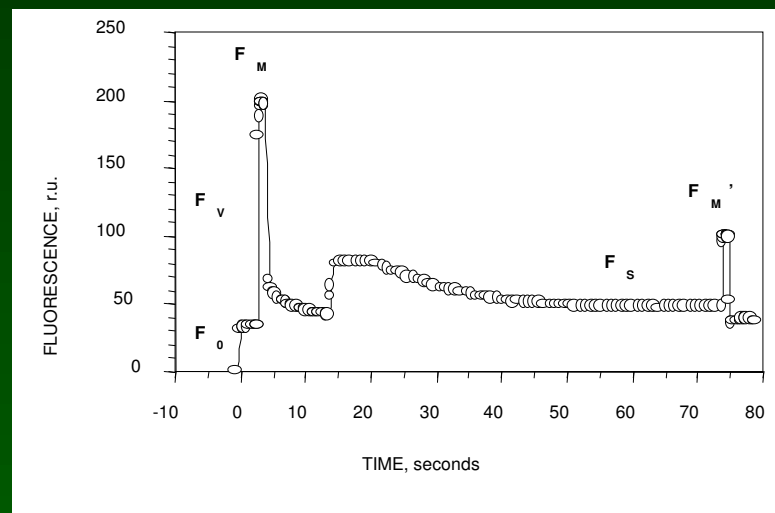
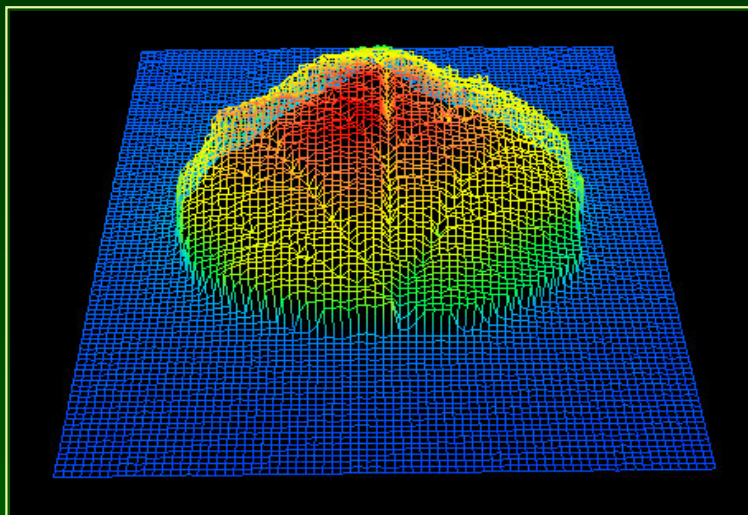

Photon Systems Instruments, spol. s r.o., CZ

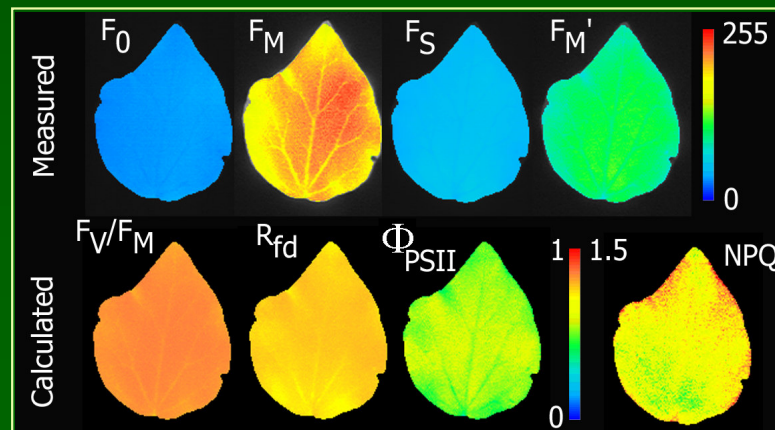

Photon Systems Instruments, spol. s r.o., CZ

FLUORESCENČNÍ KAMERA

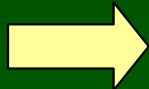

*Photon Systems Instruments,
spol. s r.o., CZ*

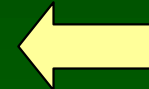

VLIV HERBICIDU BLOKUJÍCÍHO FOTOSYNTÉZU

list po
aplikaci
herbicidu

kontrolní
list

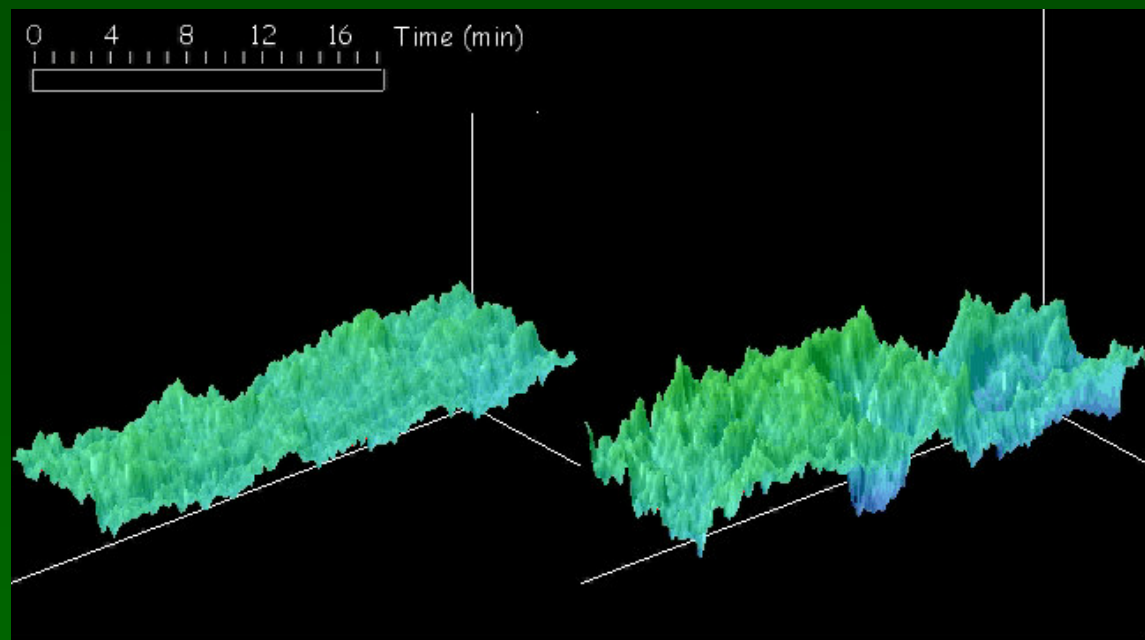
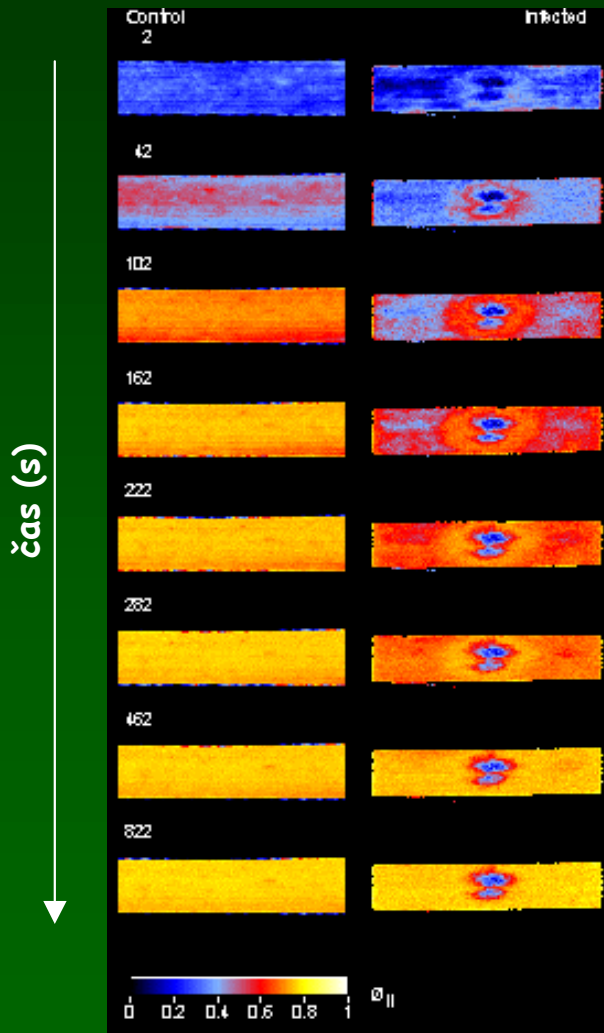

VLIV PATOGENNÍ HOUBY

INDUKCE FOTOSYNTETICKÉHO ELEKTRONOVÉHO TRANSPORTU

kotrolní
list
pšenice

infikovaný
list
pšenice

POUŽITÍ FLUORESCENČNÍCH METOD

fluorescenční mikroskop

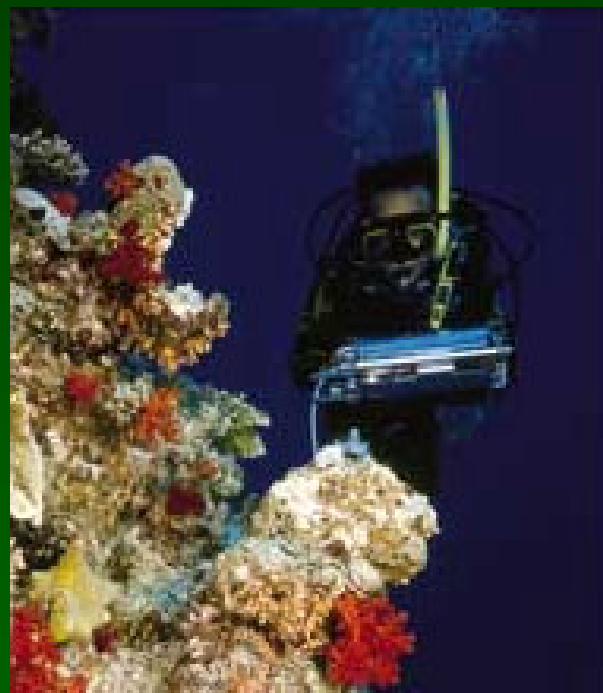

přenosné fluorimetry

POUŽITÍ FLUORESCENČNÍCH METOD

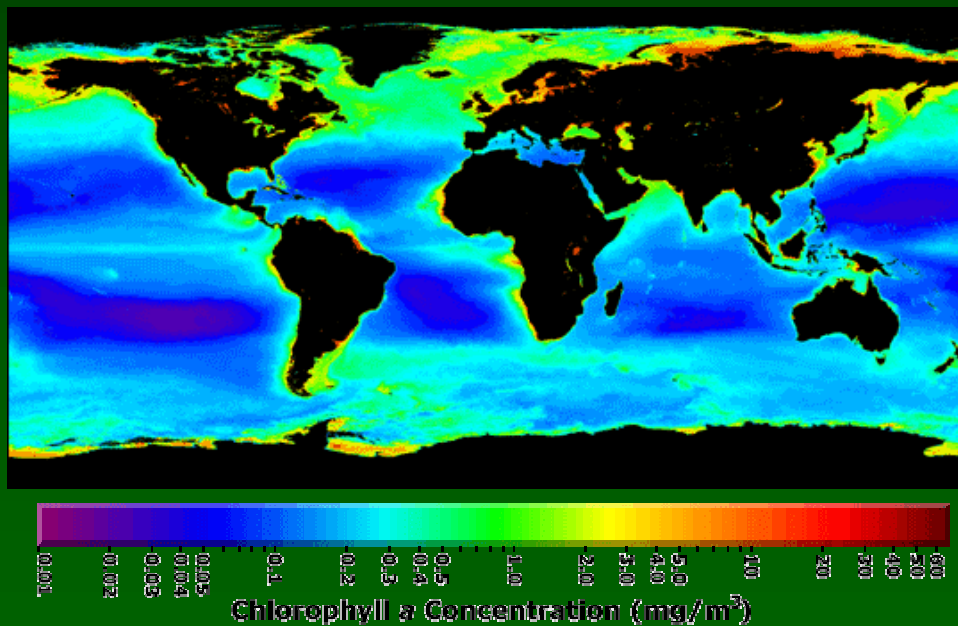
měření v porostu

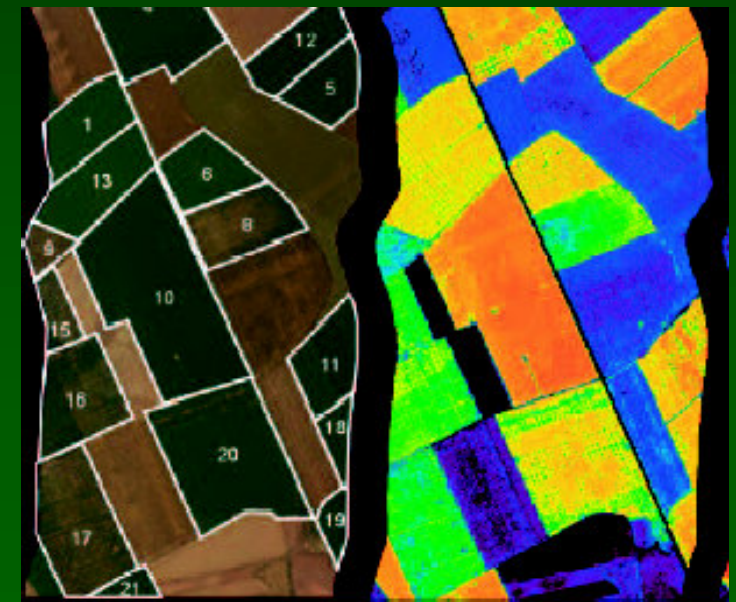
měření pod vodou

POUŽITÍ FLUORESCENČNÍCH METOD

DRUŽICOVÁ MĚŘENÍ

fytoplankton

zemědělské oblasti

http://www.nasa.gov/vision/earth/livingthings/glowing_algae.html

LABORATOŘ BIOFYZIKY

Přijďte se k nám podívat !

<http://exfyz.upol.cz/bf/>

LABORATOŘ BIOFYZIKY

Přijďte se k nám podívat !

<http://exfyz.upol.cz/bf/>